

แนวทางการพัฒนา “มาตรการภายในของหน่วยงานเพื่อส่งเสริม ความโปร่งใสและป้องกันการทุจริต”

โดย ฉวีวรรณ นิลวงศ์
ผู้อำนวยการกองยุทธศาสตร์และแผนงาน/สำนักงาน ป.ป.ท.
เลขานุการอนุกรรมการขับเคลื่อนการดำเนินงานของศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต (ศปท.)

ประวัติวิทยากร

ชื่อ นางฉวีวรรณ นิลวงศ์
การศึกษา ปริญญาโท สาขานโยบายและการวางแผน จากมหาวิทยาลัยเกริก
ปริญญาตรี สาขารัฐศาสตร์ จากมหาวิทยาลัยรามคำแหง
วุฒิบัตร มหาวิทยาลัยมิสซูรี ณ เมืองโลลัมเบีย ประเทศสหรัฐอเมริกา ได้รับทุนจากกรมการพัฒนาชุมชนตามโครงการ Leadership Exchange Program

ประสบการณ์ในการทำงาน

๑. ส่วนท้องถิ่น

- ๑.๑ เคยดำรงตำแหน่ง เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน ๗ แห่ง ได้แก่
(๑) เทศบาลนครขอนแก่น (๒) เทศบาลเมืองระนอง (๓) เทศบาลเมืองสระบุรี (๔) เทศบาลนครนนทบุรี
(๕) เทศบาลนครปากเกร็ด (๖) เทศบาลนครรังสิต (๗) เทศบาลนครอุดรธานี
๑.๒ เคยดำรงตำแหน่ง ปลัดเทศบาล

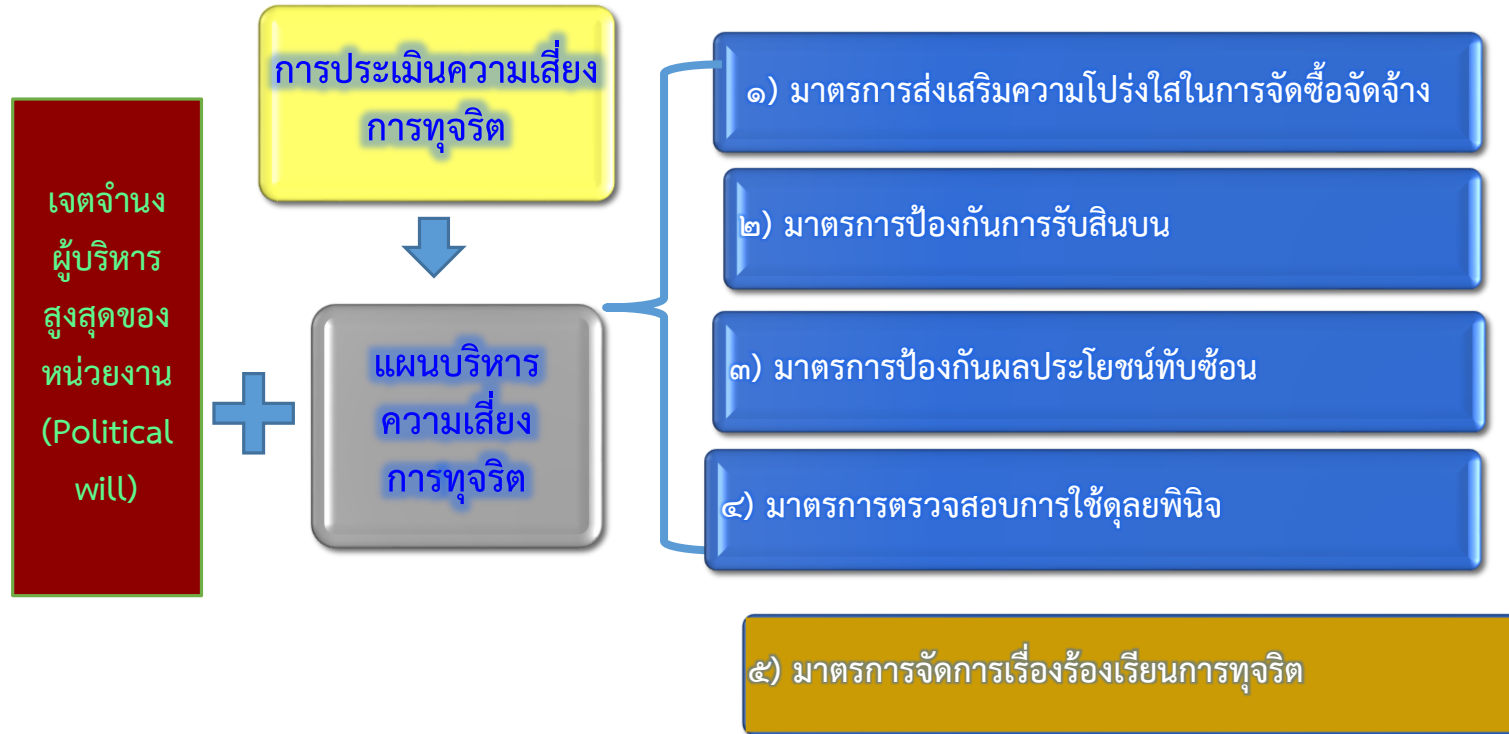
๒. ส่วนภูมิภาค เคยดำรงตำแหน่ง เจ้าพนักงานปกครอง (ปลัดอำเภอ) อำเภอสังขม จังหวัดหนองคาย

๓. ส่วนกลาง เคยดำรงตำแหน่ง นักพัฒนาทรัพยากรบุคคล วิทยาลัยการปกครอง กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย นักวิชาการยุติธรรม กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ กองส่งเสริมการระบข้อพิพาท กองพิทักษ์สิทธิและเสรีภาพ สำนักคุ้มครองพยาน ช่วยราชการสำนักรัฐมนตรีกระทรวงยุติธรรม นักวิชาการยุติธรรม สำนักคุ้มครองและป้องกัน สำนักงาน ป.ป.ท.

ผลงานที่สำคัญๆ เช่น โครงการจัดตั้งคลินิกยุติธรรมทั่วประเทศ โครงการจัดหาทนายอาสา/ที่ปรึกษาทางกฎหมาย โครงการให้ความรู้ทางกฎหมายแก่ประชาชน ๔๐๐ แห่งพร้อมกันทั่วประเทศ
โครงการประเมิน ITA ปี ๒๕๕๘ โครงการข้าราชการไทยไร้ทุจริต โครงการสร้างแนวร่วมปฏิบัติภาครัฐขับเคลื่อนปีแห่งการอำนวยความสะดวกทางธุรกิจต่อการรับสินบนทุกรูปแบบ โครงการจังหวัด
ธรรมภิบาลปลอดการทุจริต โครงการวางระบบการประเมินความเสี่ยงการทุจริตให้กับหน่วยงานภาครัฐ และแนวทางการพัฒนามาตรการภายในของหน่วยงานเพื่อส่งเสริมความโปร่งใสและป้องกันการทุจริต
การจัดทำการประเมินความเสี่ยงการทุจริตโครงการฝ่ายชลอน้ำ ตามโครงการไทยนิยมยั่งยืน เป็นต้น

ปัจจุบัน ตำแหน่ง ผู้อำนวยการกองยุทธศาสตร์และแผนงาน (อำนวยการระดับสูง) สำนักงาน ป.ป.ท.

กรอบแนวคิดการพัฒนามาตรการภายในของหน่วยงานเพื่อความโปร่งใสและป้องกันการทุจริต

ความเชื่อมโยงการพัฒนามาตรการภายในสู่การขับเคลื่อน

สนิมเหล็กเกิดแต่เนื้อ   ในตน กินกัดเนื้อเหล็กจน   กร่อนขรุขระ

การทุจริตคอร์รัปชันเปรียบเสมือน สนิมที่เกิดกับเหล็กแล้วก็กัดเนื้อตัวเอง
เหล็กนั้นแข็งแรงถ้าจะสลายไปมิใช่ใครมาทุบตี แต่สาเหตุเกิดจากสนิม ที่เกิดขึ้นในตัวเอง
แล้วค่อยๆกัดเซาะจนเหล็กนั้นกร่อนและทำลายไปในที่สุด

ความหมายที่เกี่ยวข้อง

“ทุจริตในภาครัฐ”

พระราชบัญญัติมาตรการของฝ่ายบริหารในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๓

“ทุจริตในภาครัฐ” หมายความว่า ทุจริตต่อหน้าที่หรือประพฤตินิชอบในภาครัฐ

“ทุจริตต่อหน้าที่” หมายความว่า ปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติใดๆ ในตำแหน่งหรือหน้าที่ หรือปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติใดๆ ในพฤติการณ์ที่อาจทำให้ผู้อื่นเชื่อว่ามีตำแหน่งหรือหน้าที่นั้น หรือใช้อำนาจในตำแหน่งหรือหน้าที่ ทั้งนี้ เพื่อแสวงหาประโยชน์ที่มิควรได้โดยชอบ สำหรับตนเองหรือผู้อื่นหรือกระทำการอันเป็นความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรมตามประมวลกฎหมายอาญาหรือตามกฎหมายอื่น

“ประพฤตินิชอบ” หมายความว่า การใช้อำนาจในตำแหน่งหรือหน้าที่อันเป็นการฝ่าฝืนกฎหมาย ระเบียบ คำสั่ง หรือมติคณะรัฐมนตรีที่มุ่งหมายจะควบคุมดูแลการรับการเก็บรักษา หรือการใช้เงินหรือทรัพย์สินของแผ่นดิน

“สินบน”

สินบน (Bribery) ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใด ที่เสนอว่าจะให้ สัญญาว่าจะให้ มอบให้ การยอมรับ การให้ หรือการร้องขอสิ่งใดสิ่งหนึ่ง อันส่งผลต่อการตัดสินใจอย่างใดอย่างหนึ่งในลักษณะจงใจให้กระทำการหรือไม่กระทำการที่ขัดต่อหน้าที่ความรับผิดชอบ

๑. เป็นกรณีเอาผิดกับผู้รับ ขอรับ

๒. สินบน คือทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใด หมายถึง

๒.๑ทรัพย์สินหมายถึง ทรัพย์สินและวัตถุไม่มีรูปร่างซึ่งอาจมีราคาและอาจถือเอาได้ เช่น เงิน ที่ดิน รถ เป็นต้น

๒.๒ ประโยชน์อื่นใด เช่น การสร้างบ้านหรือตกแต่งบ้านโดยไม่คิดราคา หรือคิดราคาต่ำ

๓. มีเจตนาที่จะรับ โดยมีเหตุจงใจในการกระทำการ ไม่กระทำการ หรือประวิงเวลาการกระทำอันชอบด้วยหน้าที่ เช่น

การถ่วงเวลาตรวจรับ การเอื้อประโยชน์ ในการขยายสัญญาจ้าง การประเมินภาษี สูง หรือต่ำ กว่าความเป็นจริง ฯลฯ

๔. เป็นการรับสินบน เจ้าหน้าที่ของรัฐ ผู้รับสินบน จะต้องใช้อำนาจหน้าที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการกระทำที่ต้องการจูงใจนั้น

๕. การให้สินบน ผ่านตัวกลาง เช่นคู่สมรสทั้งที่จดทะเบียน และไม่จดทะเบียน ญาติ เพื่อน เป็นต้น

สินบน เทียบเคียงกับ (ประมวลกฎหมายอาญา)

พรบ.ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

๑ เจ้าหน้าที่ของรัฐที่ได้มีการรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใด ที่เป็นการฝ่าฝืนการรับทรัพย์สินฯ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต มาตรา ๑๐๓ จะต้องรับโทษตามมาตรา ๑๒๒ มีโทษจำคุกไม่เกินสามปี ปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ผู้ใดให้ ขอให้ หรือรับว่าจะให้ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐฯ เพื่อจูงใจให้กระทำการ ไม่กระทำการ หรือประวิงการกระทำอันมิชอบด้วยหน้าที่ มีโทษจำคุกไม่เกินห้าปี ปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๑๒๓/๕ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

๒. เจ้าหน้าที่ของรัฐรับทรัพย์สินจากผู้ให้ทรัพย์สินที่เกิดจากการปฏิบัติหน้าที่ ของเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือจากการใช้อำนาจหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐในการปฏิบัติหน้าที่ และได้เรียก รับ ทรัพย์สินจาก การปฏิบัติหน้าที่นั้นๆ การรับทรัพย์สินในกรณีนี้จึงเป็น การเรียกรับสินบนของเจ้าหน้าที่รัฐ และเจ้าหน้าที่ของรัฐ ผู้นั้นจะมีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๔๙ มีโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงยี่สิบปี หรือจำคุกตลอดชีวิต และปรับตั้งแต่สองพันบาทถึงสี่หมื่นบาท

การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดจากการปฏิบัติหน้าที่ (สินบน)

ผู้ที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติหน้าที่

๑. ผู้ให้บริการประชาชนอย่างใดอย่างหนึ่ง เช่น การขอใบรับรอง การออกคำสั่งทางปกครอง การออกใบอนุญาตต่าง ๆ การร้องเรียน
๒. ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เช่น คู่สัญญาในการจัดซื้อจัดจ้าง
๓. ผู้มีหน้าที่ ควบคุม กำกับ ดูแล ตรวจสอบ สอบสวน
๔. ผู้ซึ่งอาจมีส่วนได้ส่วนเสียหรือมีผลกระทบต่อการปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติ

ประกาศคณะกรรมการ ป.ป.ช.เรื่องหลักเกณฑ์การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดโดยธรรมจรรยาของ
เจ้าหน้าที่ของรัฐ พ.ศ. ๒๕๔๓ อาศัยอำนาจตามมาตรา ๑๐๓ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกัน
และปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒

จนท.ของรัฐทุกตำแหน่ง จะต้องไม่รับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใด จากบุคคลที่ไม่ใช่
ญาติหรือจากการให้ในลักษณะที่ไม่เป็นการทั่วไป หากแต่มีความจำเป็นต้องรับไว้เพื่อรักษา
ความสัมพันธ์อันดี รักษาไมตรีและมิตรภาพ และเป็นการให้ที่มีมูลค่า หรือราคาเกินกว่า
๓,๐๐๐ บาทของการให้ในแต่ละครั้ง ในแต่ละโอกาสต่อคนต่อครั้ง จนท.ของรัฐผู้นั้นจะต้อง
รายงานต่อผู้บังคับบัญชาสูงสุดของตน หรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอน หรือต่อคณะกรรมการ
ปปช. แล้วแต่ละกรณี

“ผลประโยชน์ทับซ้อน”

ผลประโยชน์ทับซ้อน (Conflict of Interest) สถานการณ์หรือการกระทำที่บุคคลไม่ว่าจะเป็นนักการเมือง ข้าราชการ พนักงาน บริษัท หรือผู้บริหารมีผลประโยชน์ส่วนตนเข้ามาเกี่ยวข้องจนมีผลต่อการตัดสินใจหรือการปฏิบัติการปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งหน้าที่ที่บุคคลนั้นรับผิดชอบอยู่ และส่งผลกระทบต่อประโยชน์ส่วนรวม มีรูปแบบต่างๆ เช่น

การรับประโยชน์ต่างๆ ได้ส่งผลกระทบต่อตัดสินใจของเจ้าหน้าที่ของรัฐ

การทำธุรกิจกับตนเอง หรือเป็นคู่สัญญา หรือเรียกว่าเป็นทั้งผู้ซื้อและผู้ขายในเวลาเดียวกัน

การทำงานพิเศษ

การรู้ข้อมูลภายใน นำข้อมูลไปหาประโยชน์

การใช้ทรัพย์สินของทางราชการเพื่อประโยชน์ธุรกิจส่วนตัว

การนำโครงการสาธารณะลงในเขตเลือกตั้งเพื่อประโยชน์ทางการเมือง

การใช้ตำแหน่งหน้าที่แสวงหาประโยชน์แก่เครือญาติ หรือพวกพ้อง

การใช้อิทธิพลเข้าไปมีผลต่อการตัดสินใจของเจ้าหน้าที่รัฐ หรือหน่วยงานรัฐอื่น

มติ ครม. ๗ มกราคม ๒๕๔๐

มติ ครม. ๗ มกราคม ๒๕๖๐ ให้ถือปฏิบัติว่าข้าราชการชั้นผู้น้อย พึงงดการ
ให้ของขวัญแก่ข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ ผู้บังคับบัญชา หรือสมาชิกในครอบครัว
ของข้าราชการชั้นผู้ใหญ่

หากฝ่าฝืนมติ ครม. ให้ถือว่ามีความผิดวินัย ทั้งผู้ให้และผู้รับ

ค่าอำนวยความสะดวก (Facilitation Payments)

ค่าใช้จ่ายจำนวนเล็กน้อยที่จ่ายให้แก่เจ้าหน้าที่ของรัฐอย่างไม่เป็นทางการ
และเป็นการให้เพียงเพื่อให้มั่นใจว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐจะดำเนินการตาม
กระบวนการ หรือเป็นการกระตุ้นให้ดำเนินการรวดเร็วขึ้น โดยกระบวนการ
นั้นไม่ต้องอาศัยดุลยพินิจพึงจะได้ตามกฎหมายอยู่แล้ว เช่นการขอใบอนุญาต
และการได้รับบริการสาธารณะ เป็นต้น

การรับค่าอำนวยความสะดวกมีความเสี่ยงสูงที่จะกลายเป็นการรับสินบน

ค่ารับรอง (Hospitality) และของขวัญ(Gifts)

เป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินกิจกรรมของนิติบุคคลเพื่อสร้างความสัมพันธ์อันดี
หรือในบางโอกาสถือเป็นการแสดงออกของมารยาททางสังคม ของขวัญ อาจมี
หลายรูปแบบไม่ว่าจะเป็นเงิน สินค้า บริการ
ค่าใช้จ่ายเหล่านี้ อาจถือเป็นการรับสินบนหากเพื่อเป็นการจูงใจเจ้าหน้าที่
ของรัฐกระทำการอันมิชอบด้วยหน้าที่ (เจตนา/ มูลค่า/ ช่วงเวลา)

การวางระบบ การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

แผนปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ (พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๖๕) ประเด็นปฏิรูปที่ ๒ ด้านการป้องกันและปราบปราม ได้กำหนดให้ ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต (ศปท.)

ดำเนินการวางระบบการประเมินความเสี่ยงต่อการทุจริตประพฤติมิชอบ ในส่วนราชการเป็นประจำทุกปี และรายงานผลการปฏิบัติต่อผู้บังคับบัญชา หรือตามระยะเวลาที่กำหนด

ดัชนีที่ ๑๐ การป้องกันการทุจริต

การประเมินความเสี่ยงของการทำงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตและ การดำเนินการเพื่อจัดการความเสี่ยงการทุจริต

ระดับ

1

ยุทธศาสตร์ชาติ (ปี 2561-2580)

ความมั่นคง

การสร้าง
ขีดความสามารถ
ในการแข่งขัน

การพัฒนาและ
เสริมสร้างศักยภาพ
ทรัพยากรมนุษย์

การสร้างโอกาส
และความเสมอภาค
ทางสังคม

การสร้างการเติบโต
บนคุณภาพชีวิต
ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

การปรับสมดุล
และพัฒนาระบบ
บริหารจังกาการภาครัฐ

ระดับ

2

แผนพัฒนาเศรษฐกิจ
และสังคมแห่งชาติ

นโยบาย/แผน
ความมั่นคงแห่งชาติ

แผนการปฏิรูปประเทศ

ชี้นำ/
Priority

แผนแม่บท

ภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

23 แผนแม่บท

ประกอบด้วย

เป้าหมายที่ต้องการบรรลุใน 20 ปี

แบ่งช่วงละ 5 ปี

แนวทางการพัฒนาเพื่อได้รับบรรลุเป้าหมาย

Flagship Projects

แผนแม่บทด้านการพัฒนาการเกษตร

เป้าหมาย ทุกระยะ 5 ปี
(ปี 61-65, 66-70, 71-75, 76-80)

แนวทางการพัฒนา/พื้นที่ดำเนินการ

Flagship Projects > A > B > C > D > E > F

ระดับ

3

แผนพัฒนาภาค (พ.ศ.2560-2565)

- เป้าหมาย ทุกระยะ 5 ปี
- แนวทางการพัฒนา/พื้นที่ดำเนินการ
- แผนงาน/โครงการ --> แผนปฏิบัติการภาค

> ก > B > D > ข > E > ค

แผนพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัด (พ.ศ.2561-2565)

- เป้าหมาย ทุกระยะ 5 ปี
- แนวทางการพัฒนา/พื้นที่ดำเนินการ
- แผนงาน/โครงการ > ข > ค > ง

แผนปฏิบัติการประจำปี จปบ.ของจังหวัดและกลุ่มจังหวัด

แผนปฏิบัติการ
กระทรวงอุตสาหกรรม
(พ.ศ.2561-2565)

- วิสัยทัศน์
- เป้าหมาย
- กลยุทธ์
- แผนงาน/โครงการ

> ก > B > D > ข > ค > ง

แผนปฏิบัติการประจำปี จปบ.

แผนปฏิบัติการ
กระทรวงเกษตร
(พ.ศ.2561-2565)

- วิสัยทัศน์
- เป้าหมาย
- กลยุทธ์
- แผนงาน/โครงการ

> ข > E > ค > ง

แผนปฏิบัติการประจำปี จปบ.

แผนระดับ 3 อื่น ๆ

- ยุทธศาสตร์การปฏิรูปสำมะโนและสำมะโนพื้นที่ ระยะยาว 20 ปี (60 - 79)
- ยุทธศาสตร์การพัฒนาเกษตรอินทรีย์แห่งชาติ พ.ศ. 2560-2564

ยุทธศาสตร์ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ

ภาครัฐมีความโปร่งใส ปลอดภัยและ
ประเพณีนิยม

เล่มที่ 21 การต่อต้านการทุจริต
ประเพณีนิยม

ดัชนี CPI อยู่ในอันดับ 1 ใน 20 ของโลก หรือได้คะแนนมากกว่า 73 คะแนน

1. การป้องกัน
การทุจริตและ
ประเพณีนิยม

2. การ
ปราบปรามการ
ทุจริต

แผนงานการสร้าง
วัฒนธรรมการ
ต่อต้านการทุจริต
แบบมีส่วนร่วม

เป้าหมาย (Ends)	ประเด็นยุทธศาสตร์	เป้าหมาย/ตัวชี้วัด แผนแม่บทประเด็น....								
2.3 กาดรัฐมีความโปร่งใส ปลอดการทุจริตและประพฤติมิชอบ	4.6 กาดรัฐมีความโปร่งใส ปลอดการทุจริตและประพฤติมิชอบ 4.6.1 ประชาชนเบะภาคีต่าง ๆ ในสังคมร่วมมือกันในการป้องกันกาทุจริตและประพฤติมิชอบ 4.6.2 บุคลากรภาครัฐยึดมั่นในหลักคุณธรรมจริยธรรมและความซื่อสัตย์สุจริต 4.6.3 การปราบปรามการทุจริตประพฤติมิชอบมีประสิทธิภาพมีความเด็ดขาดเป็นธรรม และตรวจสอบได้ 4.6.4 การบริหารจัดการการป้องกันและปราบปรามการทุจริตอย่างเป็นระบบแบบบูรณาการ	1. ประเทศไทยปลอดการทุจริตและประพฤติมิชอบ <table><tr><th colspan="4">ดัชนีการรับรู้การทุจริต (CPI) ของประเทศไทย</th></tr><tr><td>(61 – 65) อยู่ในอันดับ 1 ใน 54 และ/ หรือได้คะแนน ไม่ต่ำกว่า 50 คะแนน</td><td>(66 - 70) อยู่ในอันดับ 1 ใน 43 และ/ หรือได้คะแนน ไม่ต่ำกว่า 57 คะแนน</td><td>(71 – 75) อยู่ในอันดับ 1 ใน 32 และ/ หรือได้คะแนน ไม่ต่ำกว่า 62 คะแนน</td><td>(76 – 80) อยู่ในอันดับ 1 ใน 20และ/หรือ ได้คะแนนไม่ต่ำ กว่า 73 คะแนน</td></tr></table>	ดัชนีการรับรู้การทุจริต (CPI) ของประเทศไทย				(61 – 65) อยู่ในอันดับ 1 ใน 54 และ/ หรือได้คะแนน ไม่ต่ำกว่า 50 คะแนน	(66 - 70) อยู่ในอันดับ 1 ใน 43 และ/ หรือได้คะแนน ไม่ต่ำกว่า 57 คะแนน	(71 – 75) อยู่ในอันดับ 1 ใน 32 และ/ หรือได้คะแนน ไม่ต่ำกว่า 62 คะแนน	(76 – 80) อยู่ในอันดับ 1 ใน 20และ/หรือ ได้คะแนนไม่ต่ำ กว่า 73 คะแนน
ดัชนีการรับรู้การทุจริต (CPI) ของประเทศไทย										
(61 – 65) อยู่ในอันดับ 1 ใน 54 และ/ หรือได้คะแนน ไม่ต่ำกว่า 50 คะแนน	(66 - 70) อยู่ในอันดับ 1 ใน 43 และ/ หรือได้คะแนน ไม่ต่ำกว่า 57 คะแนน	(71 – 75) อยู่ในอันดับ 1 ใน 32 และ/ หรือได้คะแนน ไม่ต่ำกว่า 62 คะแนน	(76 – 80) อยู่ในอันดับ 1 ใน 20และ/หรือ ได้คะแนนไม่ต่ำ กว่า 73 คะแนน							

กรอบแนวทางการจัดทำรายละเอียดแผนงาน/โครงการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563
ภายใต้ 15 ประเด็นการพัฒนาเร่งด่วนของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติฯ

ประเด็น : แก้ไขปัญหาทุจริต

แผนงาน : การสร้างวัฒนธรรมการต่อต้านการทุจริตแบบมีส่วนร่วม

โครงการ : การสร้างวัฒนธรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประพฤติมิชอบ

แนวทางการดำเนินการภายใต้โครงการการสร้างนวัตกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประพฤติมิชอบ
ประกอบด้วย 4 แนวทาง

1

การยกระดับค่าคะแนนคุณธรรมและความโปร่งใส (ITA)

2

การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการต่อต้านการทุจริต

3

การปลูกจิตสำนึกเพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมให้ยึดมั่นความซื่อสัตย์สุจริต

4

การเพิ่มประสิทธิภาพของการดำเนินงานของศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต (ศปท.)

ค่าเป้าหมายและตัวชี้วัด

เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ปี 2563
ประชาชนมีวัฒนธรรม และพฤติกรรมซื่อสัตย์ สุจริต	ร้อยละของเด็กและเยาวชนไทยมีพฤติกรรมที่ยึด มั่นความซื่อสัตย์สุจริต	ร้อยละ 50
	ร้อยละของประชาชนที่มีวัฒนธรรมค่านิยมสุจริต มีทัศนคติและพฤติกรรมต่อต้านการทุจริตและ ประพฤตินิชอบ	ร้อยละ 50
	ร้อยละของหน่วยงานที่ผ่านเกณฑ์การประเมิน ITA	ร้อยละ 80 (85 คะแนนขึ้นไป)

What is CPI?

ดัชนีภาพลักษณ์คอร์รัปชัน หรือ Corruption Perception Index CPI เป็นดัชนีภาพรวมสำหรับวัดภาพลักษณ์คอร์รัปชันใน
องค์กรภาครัฐ (Public Sector) ของประเทศต่างๆ
ทั่วโลก

note: หมายความว่า เราเป็นผู้ถูกประเมิน โดยที่เค้าไม่ได้ถามความสมัครใจของเราว่าเรา
ต้องการให้ประเมินไหม เค้าก็ยังประเมินเราอยู่ดี

ค่าคะแนน 0 (คอร์รัปชันมาก) – 100 (คอร์รัปชันน้อย)

What is CPI?

ดัชนีนี้พัฒนาขึ้นโดยองค์กรเพื่อความโปร่งใสนานาชาติ
(Transparency International)

เป็นองค์กรอิสระไม่หวังผลกำไร ก่อตั้งในปี พ.ศ. 2536

โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อรณรงค์แก้ไขปัญหาคอร์รัปชัน

TI จะร่วมมือกับมหาวิทยาลัย Gottingen เยอรมัน ทำการประเมิน CPI

การประเมิน CPI ทำเป็นประจำต่อเนื่องตั้งแต่ พ.ศ.2538 ถึงปัจจุบัน

การใช้ค่าคะแนนจากแต่ละแหล่งจะใช้ข้อมูลเพียงปีใดปีหนึ่ง

(ข้อมูลเพียง 1 ปีจากแต่ละแหล่งข้อมูล)

เพื่อให้สามารถเปรียบเทียบข้ามเวลาในแต่ละปีได้

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

- ความหมาย / ประเภท ของความเสี่ยง
- ปัญหา/วิกฤติต่างกับความเสี่ยง
- ขั้นตอนการประเมินความเสี่ยง

ความหมายของความเสีย

ความเสีย = เหตุการณ์ + โอกาส (ที่มีโอกาส/ คาดว่าจะเกิด)

โอกาส + ผลดี หรือ - ผลลบ

ความเบี่ยงเบนจากค่ามาตรฐานกลาง

โอกาสที่เกิดผลดี + STRATEGY

โอกาสที่เกิดความเสียหาย - Risk of loss Control

เคยเกิดแล้ว มีประวัติอยู่แล้วว่าทุจริต ทำอย่างไรจะให้ให้เกิดซ้ำอีก

ข้อบ่งชี้บางเรื่อง น่าสงสัยมีการทุจริตทำอย่างไรจะตรวจพบตั้งแต่แรก

รู้ทั้งรู้ว่าทำไปเสี่ยงต่อการทุจริตจะมีมาตรการป้องกันอย่างไร

พยากรณ์เหตุการณ์ล่วงหน้าโอกาสเกิดความเสี่ยงการทุจริต

ปัญหา/วิกฤติต่างกับความเสี่ยง

- **ปัญหา** = ไม่มี ไม่เคย (ระเบียบ กฎหมาย เป็นอุปสรรค ไม่ทันสมัยหรือไม่มีกฎหมายรองรับ/ระบบ IT ไม่ทันสมัย/เจ้าหน้าที่ขาดความรู้ ความเข้าใจ) อัตรากำลัง งบประมาณไม่เพียงพอ

ในปัจจุบัน NOW   ปัญหาอนาคต = ความเสี่ยง

- **วิกฤติ** = สิ่งที่ไม่คาดไม่ถึง UNPLAN เกิดแล้วต้องแก้ไข ฟื้นฟู

- **ความเสี่ยง** = เหตุการณ์ - ที่มีโอกาสเกิด ต้องทำการ Control
+ = โอกาสในการพัฒนา กลยุทธ์

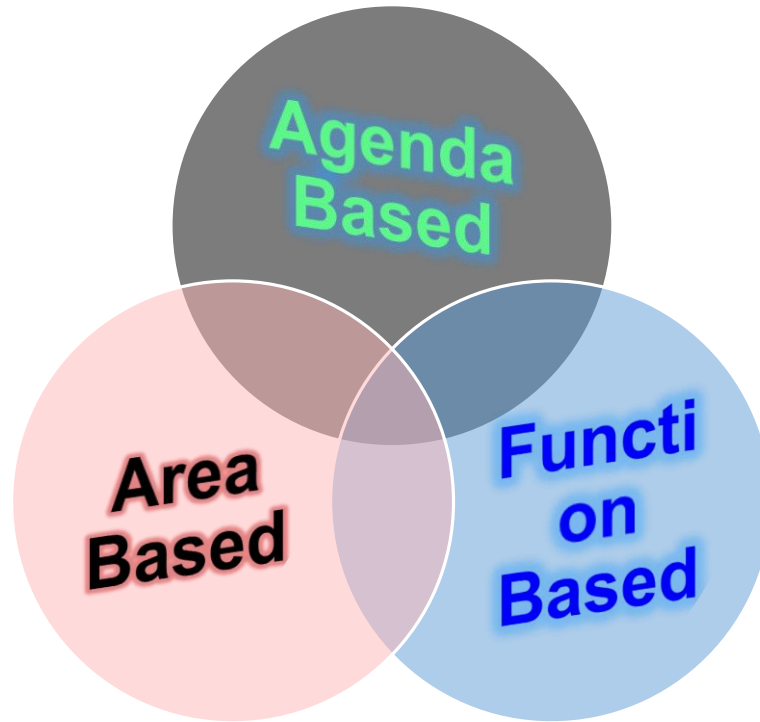
ปัญหา/ไม่ใช่ความเสี่ยง

- ความรู้ความเข้าใจ พ.ร.บ. จัดซื้อจัดจ้าง
- ขาดคุณธรรมจริยธรรม
- ขาดความหลากหลายในการตรวจสอบ
- ขาด จนท. ตรวจสอบภายใน
- ระเบียบ กฎหมายมีช่องว่าง
- การได้คำตอบแทนไม่เหมาะสม
- ขาดการประชาสัมพันธ์
- ฯลฯ

การวิเคราะห์และระบุความเสี่ยงโดยมีการนำ “ปัญหา”
มาระบุว่าเป็น “ความเสี่ยง”

ซึ่งหากนำความเสี่ยงซึ่งแท้จริงคือปัญหามาจัดการความเสี่ยง
ที่แท้จริงก็จะไม่ถูกค้นพบ
และไม่สามารถป้องกันความเสี่ยงที่แท้จริงได้

มิติของความเสี่ยงการ ทุจริตภาครัฐ

ประเภทความเสี่ยงการทุจริตแบ่งเป็น ๓ ด้าน (Function Based)

๑

เฉพาะหน่วยงานที่มีภารกิจให้บริการประชาชนอนุมัติ หรืออนุญาต ตาม พ.ร.บ. การอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘)

ความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาอนุมัติอนุญาต ตาม พ.ร.บ. อำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘

๒

ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่

ทุกหน่วยงาน

๓

ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้จ่ายงบประมาณ และการบริหารจัดการทรัพยากรภาครัฐ

ทุกหน่วยงาน

อะไรคือ RISK

โอกาสที่จะเกิด RISK

ตรวจสอบมาตรการป้องกันปิด RISK ได้หมดหรือยัง

แนวทางการประเมินความเสี่ยงการทุจริต

ขั้นตอนการประเมิน ความเสี่ยง

แบบรายงานประเมิน ความเสี่ยงการทุจริต

ตารางที่ ๑

อธิบายรายละเอียดความเสี่ยงการทุจริตเช่นรูปแบบ พฤติการณ์การทุจริต จากขั้นตอนย่อยในการปฏิบัติงานและมองภาพรวมของงานที่นำมา ประเมินความเสี่ยง โดยไม่ต้องสนใจหรือคำนึงว่า มีระบบ มาตรการกำกับ ควบคุมไว้แล้ว

- Known Factor ความเสี่ยงที่เคยเกิด หรือคาดว่าจะเกิดซ้ำสูงมี ประวัติอยู่แล้ว
- Unknown Factor ไม่เคยเกิดหรือมีประวัติมาก่อน แต่มีความเสี่ยง จากการพยากรณ์ในอนาคตมีโอกาสเกิด (ตารางที่ ๑ นี้สามารถปรับ ได้โดยอาจไม่ต้องแยกเป็น Known Factor Unknown Factor ขึ้นอยู่กับหน่วยงานของท่าน)

ประเมินความเสี่ยงการทุจริต ปีงบประมาณ พ.ศ. ....

ประเมินความเสี่ยงการทุจริตด้าน.....

ชื่อกระบวนการ/งาน .....

ชื่อหน่วยงาน / กระทรวง.....

ผู้รับผิดชอบ..... โทรศัพท์.....

ตารางที่ ๑ ตารางระบุความเสี่ยง (Know Factor และ Unknown Factor)

ที่	โอกาส/ ความเสี่ยงการทุจริต	ประเภทความเสี่ยงการทุจริต	
		Know Factor	Unknown Factor
	(ให้อธิบายรูปแบบ พฤติการณ์การทุจริต ของกระบวนการ หรืองานที่เลือกมาทำ การประเมินความเสี่ยงว่ามีโอกาส หรือ ความเสี่ยงการทุจริต)		ให้ใส่เครื่องหมาย /
การระบุความเสี่ยง ตารางที่ ๑ ยิ่งเขียนได้ละเอียด ชัดเจน จะทำให้ปิดความเสี่ยง ได้ตรงจุดมากที่สุด			

ขั้นตอนที่ ๒ การวิเคราะห์สถานะความเสี่ยง

ตารางที่ ๒ ตารางแสดงสถานะความเสี่ยง (แยกตามรายสีไฟจราจร)

ที่	โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	เขียว	เหลือง	ส้ม	แดง

นำข้อมูลในตารางที่ ๑ มาแยกสถานะความเสี่ยง

* สถานะสีเขียว : ความเสี่ยงระดับต่ำ

* สถานะสีเหลือง : ความเสี่ยงระดับปานกลาง และสามารถใช้ความรอบคอบระมัดระวัง
ในระหว่างปฏิบัติงาน ตามปกติควบคุมดูแลได้

* สถานะสีส้ม : ความเสี่ยงระดับสูง เป็นกระบวนการที่มีผู้เกี่ยวข้องหลายคนหลายหน่วยงาน
ภายในองค์กร มีหลายขั้นตอน จนยากต่อการควบคุม หรือไม่มีอำนาจควบคุมข้ามหน่วยงานตามหน้าที่ปกติ

* สถานะสีแดง : ความเสี่ยงระดับสูงมาก เป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับบุคคลภายนอก
คนที่ไม่รู้จักรับผิดชอบตรวจสอบได้ชัดเจน ไม่สามารถกำกับติดตามได้อย่างใกล้ชิดหรืออย่างสม่ำเสมอ

ขั้นตอนที่ ๓ เมทริกส์ระดับความเสี่ยง (Risk level matrix)

ตารางที่ ๓ SCORING ทะเบียนข้อมูลที่ต้องเฝ้าระวัง ๒ มิติ
(หรือตารางเมทริกส์ระดับความเสี่ยง (Risk level matrix))

ที่	โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	ระดับความจำเป็น ของการเฝ้าระวัง			ระดับความรุนแรงของ ผลกระทบ			ค่าความเสี่ยงรวม จำเป็น X รุนแรง
		๓	๒	๑	๓	๒	๑	

ให้นำข้อมูลที่มีสถานะความเสี่ยงในช่องโดยเฉพาะสี สีส้ม เหลือง จากตารางที่ ๒
มาหาค่าความเสี่ยงรวมในขั้นตอนที่ ๓
(ระดับความจำเป็นของการเฝ้าระวัง X ระดับความรุนแรงของผลกระทบ)

ตารางที่ ๓.๑ ระดับความจำเป็นของการเฝ้าระวัง

ที่	โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	กิจกรรมหรือขั้นตอนหลัก MUST	กิจกรรมหรือขั้นตอนรอง SHOULD
		๓ ๒	๑
		๓ ๒	๑

ตารางที่ ๓.๒ ระดับความรุนแรงของผลกระทบตาม Balanced Scorecard

โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	๑	๒	๓
ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย Stakeholders รวมถึง หน่วยงานกำกับดูแล พันธมิตร ภาครัฐหรือข่าย		X	X
ผลกระทบทางการเงิน รายได้ลด รายจ่ายเพิ่ม Financial		X	X
ผลกระทบต่อผู้ใช้บริการ กลุ่มเป้าหมาย Customer/User		X	X
ผลกระทบต่อกระบวนการภายใน Internal Process	X	X	
กระทบด้านการเรียนรู้ องค์กรความรู้ Learning & Growth	X	X	

นำโอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต ที่มีค่าความเสี่ยงรวม สูงๆ จากตารางที่ ๓ มาประเมินเทียบหรือประเมินกับมาตรการ การควบคุมจัดการของหน่วยงานที่มีอยู่ในปัจจุบันว่าความเสี่ยงที่แท้จริงคือเรื่องอะไร

ตารางที่ ๔ ตารางแสดงการประเมินการควบคุมความเสี่ยง

ดี : จัดการได้ทันที ทุกครั้งที่เกิดความเสี่ยง ไม่กระทบถึงผู้ให้บริการ/ผู้รับมอบผลงาน องค์กร ไม่มีผลเสียทางการเงิน ไม่มีรายจ่ายเพิ่ม

พอใช้ : จัดการได้โดยส่วนใหญ่ มีบางครั้งยังจัดการไม่ได้ กระทบถึงผู้ให้บริการ/ผู้รับมอบผลงาน องค์กรแต่ยอมรับได้ มีความเข้าใจ

อ่อน : จัดการไม่ได้ หรือได้เพียงส่วนน้อย การจัดการเพิ่มเกิดจากรายจ่าย มีผลกระทบถึงผู้ให้บริการ/ผู้รับมอบผลงานและยอมรับไม่ได้ ไม่มีความเข้าใจ

โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	คุณภาพการจัดการ	ค่าประเมินการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต		
		ค่าความเสี่ยงระดับต่ำ	ค่าความเสี่ยงระดับปานกลาง	ค่าความเสี่ยงระดับสูง
	ดี	ต่ำ	ค่อนข้างต่ำ	ปานกลาง
	พอใช้	ค่อนข้างต่ำ	ปานกลาง	ค่อนข้างสูง
	อ่อน	ปานกลาง	ค่อนข้างสูง	สูง

ตารางที่ ๕ แผนบริหารความเสี่ยง

ขั้นตอนที่ ๕ แผนบริหารความเสี่ยง

ตารางที่ ๕ ตารางแผนบริหารความเสี่ยง

ชื่อแผนบริหารความเสี่ยง.....

[illegible]

ให้เลือกเหตุการณ์ที่มีความเสี่ยงสูงสุด
จากการประเมินการควบคุมความเสี่ยง
Risk – Control Matrix Assessment
โดยเฉพาะ ความเสี่ยงสูง ค่อนข้างสูง
ปานกลาง (โซนแถบสีเทาในตารางที่ ๔)
นำมาทำแผนบริหารความเสี่ยงการ
ทุจริต

ตารางที่ ๖ - ๙ แบบการรายงานตามแผนบริหารความเสี่ยง หน่วยงานสามารถปรับได้ตามความเหมาะสม

ขั้นตอนที่ ๖ การจัดทำรายงานผลการเฝ้าระวังความเสี่ยง

ตารางที่ ๖ ตารางจัดทำรายงานผลการเฝ้าระวังความเสี่ยง

ตารางที่ ๖ เป็นการประเมินว่า
มาตรการป้องกันตามแผนบริหาร
ความเสี่ยงตามขั้นตอนที่ ๕ เรื่อง
อะไรที่ต้องเฝ้าระวังโดยแยกเป็น
ระดับการเฝ้าระวังความเสี่ยง
แยกเป็น ๓ สถานะ เขียว/เหลือง/
แดง

ที่	มาตรการป้องกัน การทุจริต	โอกาส/ ความเสี่ยงการทุจริต	สถานะความเสี่ยง		
			เขียว	เหลือง	แดง

♦ **สถานะสีเขียว** : ไม่เกิดกรณีที่อยู่ในข่ายความเสี่ยง ยังไม่ต้องทำกิจกรรมเพิ่ม

♦ **สถานะสีเหลือง** : เกิดกรณีที่อยู่ในข่ายความเสี่ยง แต่แก้ไขได้ทันทั่วทั้งที่ ตามมาตรการ / นโยบาย / โครงการ / กิจกรรมที่เตรียมไว้ แผนใช้ได้ผล
ความเสี่ยงการทุจริตลดลง ระดับความรุนแรง < ๓

♦ **สถานะสีแดง** : เกิดกรณีที่อยู่ในข่ายยังแก้ไขไม่ได้ ควรมีมาตรการ / นโยบาย / โครงการ / กิจกรรม เพิ่มขึ้นแผนใช้ไม่ได้ผล ความเสี่ยงการทุจริต
ไม่ลดลงระดับความรุนแรง > ๓

ขั้นตอนที่ ๗ จัดทำระบบการบริหารความเสี่ยง

ตารางที่ ๗ ตารางจัดทำระบบความเสี่ยง

๗.๑ (สถานะสีแดง Red) เกินกว่าการยอมรับ ความมีกิจกรรมเพิ่มเติม

ความเสี่ยงการทุจริต	มาตรการป้องกันการทุจริต เพิ่มเติม

๗.๒ (สถานะสีเหลือง Yellow) เกิดขึ้นแล้วแต่ยอมรับได้ ความมีกิจกรรมเพิ่มเติม

ความเสี่ยงการทุจริต	มาตรการป้องกันการทุจริต เพิ่มเติม

๗.๓ (สถานะสีเขียว Green) ยังไม่เกิด เฝ้าระวังต่อเนื่อง

ความเสี่ยงการทุจริต	ความเห็นเพิ่มเติม

จากผลการเฝ้าระวังที่
แยกตามสถานะ
เขียว เหลือง แดง
ตามตารางที่ ๖
ให้นำผลการเฝ้าระวัง
ที่มีความเสี่ยง สูง
(สีแดง) และปานกลาง
(สีเหลือง) มากำหนด
มาตรการ หรือ
แนวทางการป้องกัน
เพิ่มเติม

ตารางที่ ๘ - ๙
สามารถปรับได้ตาม
ความเหมาะสม เป็น
การรายงานผลการ
บริหารความเสี่ยงต่อ
ผู้บริหาร

ขั้นตอนที่ ๘ การจัดทำรายงานการบริหารความเสี่ยง

ตารางที่ ๘ ตารางรายงานการบริหารความเสี่ยง

ที่	สถานะความเสี่ยงการทุจริต		
	เขียว	เหลือง	แดง

ขั้นตอนที่ ๙ การรายงานผลการดำเนินงานตามแผนบริหารความเสี่ยง

ตารางที่ ๙ แบบรายงานผลการดำเนินงานตามแผนบริหารความเสี่ยง

แบบรายงานสถานะแผนบริหารความเสี่ยงการทุจริต ณ วันที่..... หน่วยงานที่ประเมิน	
ชื่อแผนบริหารความเสี่ยง	
โอกาส/ความเสี่ยง	
สถานะการดำเนินการ จัดการความเสี่ยง	☐ ยังไม่ได้ดำเนินการ ☐ เฝ้าระวัง และติดตามต่อเนื่อง ☐ เริ่มดำเนินการไปบ้าง แต่ยังไม่ครบถ้วน ☐ ต้องการปรับปรุงแผนบริหารความเสี่ยงใหม่ให้เหมาะสม ☐ เหตุผลอื่น (โปรดระบุ) ....
ผลการดำเนินงาน	....

ตารางที่ ๑๐ สามารถ
ปรับได้ตามความ
เหมาะสม เป็นการ
ปรับปรุงแผนบริหาร
ความเสี่ยงเสนอต่อ
ผู้บริหาร

ตารางที่ ๑๐ ตารางการเสนอขอปรับปรุงแผนบริหารความเสี่ยงการทุจริต ระหว่างปี (ทดแทนแผนเดิม)

หน่วยงานที่เสนอขอ ..... วันที่เสนอขอ		
ชื่อแผนบริหารความเสี่ยงเดิม		
ชื่อแผนบริหารความเสี่ยงใหม่		
ผู้รับผิดชอบหลัก		
ผู้รับผิดชอบรองที่เกี่ยวข้อง		
เหตุผลในการเปลี่ยนแปลง	๑. .... ๒. .... ๓.	
ประเด็นความเสี่ยงหลัก	เดิม	ใหม่

บทเรียนทุก 5 ปี

ใช้ในราชการเท่านั้น

ใช้ในราชการเท่านั้น

ตัวอย่าง

เรื่อง/กระบวนการงาน	โอกาสความเสี่ยงการทุจริต
การทำประชาม	การจัดตั้งคนหรือพวกพ้องหรือฐานการเมืองมาทำประชาม การทำรายชื่อเท็จ ปลอมแปลงรายชื่อผู้เข้าร่วมประชุม
การออกแบบ เขียนแบบ	- ออกแบบโครงสร้างโอเวอร์เกินความจำเป็นเกิดการลื้อคสเป็ควัสดุที่ใช้ทำให้ไม่เกิดการแข่งขัน - การออกแบบ/เขียนแบบผิดพลาดจากแบบโครงสร้างโอเวอร์เกินความจำเป็น
การกำหนดราคากลาง	- การกำหนดราคาสูงกว่าความเป็นจริงเพื่อแสวงหาส่วนต่างจากราคากลาง - การกำหนดว่าต้องมีเครื่องจักรชนิดหนักในการทำถนนซึ่งตามมาตรฐานวิชาชีพช่างไม่มีความจำเป็นต้องกำหนดแต่อย่างใด

ตัวอย่าง

เรื่อง/กระบวนงาน	โอกาสความเสี่ยงการทุจริต
การควบคุมงานก่อสร้าง	ช่างผู้ควบคุมงานไม่ทำการตรวจรายละเอียดของงานตามกระบวนการทำงานเทคนิควิชาชีพช่างเช่นไม่เอาปูนหน้างานไปตรวจ แต่เอาปูนที่อยู่ในส่วนอื่นไปตรวจ การถมดินเฉลี่ยหรือความลึกของการขุดลอกคลอง เป็นต้น
การควบคุมงาน/การตรวจรับงาน	ผู้รับจ้างนำวัสดุไม่ตรงตามรูปแบบรายการโดยการนำวัสดุที่ไม่ได้มาตรฐานและไม่มีคุณภาพมาทำงานโดยผู้ควบคุมงานกับคณะกรรมการตรวจรับมีส่วนร่วมรู้เห็น
การตรวจรับงานก่อสร้างถนน คสล./ถนนดินลูกรัง	- ขนาดความหนาของคอนกรีตไม่เป็นไปตามแบบ (ขนาดมาตรฐานหนา ๑๕ ซม. แต่ บางแห่งหนาเพียง ๑๓ ซม.) - ปริมาณดินที่นำมาก่อสร้างไม่ครบถ้วน - ความหนาไม่เป็นไปตามแบบ - ไม่อัดบดตามแบบที่กำหนด/ระยะทางไม่ครบตามสัญญาจ้าง

ตัวอย่าง

เรื่อง/กระบวนการงาน	โอกาสความเสี่ยงการทุจริต
ขั้นตอนก่อนออกใบอนุญาตก่อสร้างอาคาร หรือที่ยื่นต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่น ตามมาตรา ๓๙ ทวิ	- เจ้าหน้าที่ไม่มีการลงทะเบียนรับเรื่อง - มีการแจ้งข้อบกพร่องให้แก่ผู้ประกอบการ แบบแปลน ตลอดจนเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้อง หลายครั้งเพื่อเรียกผลประโยชน์
ขั้นตอนระหว่างดำเนินการก่อสร้าง	ในระหว่างดำเนินการก่อสร้างจะมีนายตรวจอาคารซึ่งเป็นผู้รับผิดชอบตามใบอนุญาตเข้ามาทำการตรวจสอบ โดยการหาข้อเท็จจริงต่าง ๆ เช่น การก่อสร้างไม่เป็นไปตามแบบแปลนที่ได้รับอนุญาต เรื่องการป้องกันเศษวัสดุหล่น เรื่องฝุ่นละอองฟุ้งกระจาย เรื่องเสียงดังก่อความรำคาญ เรื่องการสร้างเกินเวลากำหนด และ/หรือใช้อำนาจกลั่นแกล้งหรืออ้างว่ามีผู้ร้องเรียน เพื่อให้เจ้าของอาคารหรือผู้รับเหมายอมจ่ายเงินเพื่อแลกกับการไม่ถูกแจ้งคำสั่งทางปกครองตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคารหรือคำสั่งให้ระงับการก่อสร้าง ฯลฯ
การใช้อำนาจหน้าที่กฎหมายว่าด้วย การควบคุมอาคาร	กรณีที่กำลังก่อสร้างอาคารโดยไม่ได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่นเกิดจากการร้องเรียนหรือการตรวจพบของเจ้าหน้าที่ มักจะมีพฤติกรรมแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบโดยกล่าวอ้างข้อกฎหมาย

ตัวอย่าง

เรื่อง/กระบวนการงาน	โอกาสความเสี่ยงการทุจริต
การใช้อำนาจหน้าที่กฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคาร	กรณีที่อาคารต้องมีการตรวจรับรองการก่อสร้างอาคารและออกใบรับรองกรณีที่เจ้าของอาคารไม่ได้มีการเข้าระบบตั้งแต่เริ่มขออนุญาตก่อสร้างอาคารหรือแจ้งยื่นต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่น นายตรวจอาคาร จะทำการตรวจสอบอย่างเข้มงวดทุกเรื่องเพื่อมิให้มีการออกใบรับรองการใช้อาคารผ่านได้โดยง่ายเพื่อเป็นเงื่อนไขการเรียกรับผลประโยชน์ ซึ่งใบรับรองการใช้อาคารถือว่ามีความสำคัญเนื่องจากจะต้องนำไปหลักฐานประกอบการจดทะเบียนที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินธุรกิจต่อไป จึงจ่ายออมจ่ายเงิน
	กรณีขอเชื่อมทาง เจ้าหน้าที่เป็นผู้ใช้ดุลยพินิจ และกำหนดค่าใช้จ่าย อย่างไรก็ตามผู้ประกอบการก็ต้องจ่ายจะมีการเรียกรับมาเพื่อตกลงว่าจะเชื่อมแบบไหนและเป็นที่มาของตัวเงิน
การประเมินภาษีป้าย	ลดขนาดภาษีป้าย /เปลี่ยนประเภทป้าย เป็นป้ายที่มีอัตราการจัดเก็บภาษีน้อยกว่ากำหนดแล้วนำเงินส่วนต่างระหว่างภาษีที่ประเมินกับภาษีที่ต้องชำระจริงมาแบ่งกัน

ตัวอย่าง

เรื่อง/กระบวนงาน	โอกาสความเสี่ยงการทุจริต
การประเมินภาษีป้าย	- การลงเวลาย้อนหลัง ยื่นหลังเวลาที่กำหนด - ยื่นแบบแทน(เพื่อป้องกันการเสียค่าปรับ) - ในการไปสำรวจรู้เห็นเป็นใจ บิดเบือนข้อมูล เช่น การวัดขนาดป้าย ไม่ถูกต้อง การแยกประเภทป้าย - การประเมิน ใช้อัตราการประเมินผิดประเภท การใช้ฐานข้อมูลเดิม ไม่ออกสำรวจ - การอุทธรณ์การประเมินภาษี มีผลประโยชน์กับผู้ขอประเมิน - การชำระภาษี มีการเก็บนอกสถานที่ ไม่มีการออกใบเสร็จ หรือ การออกใบเสร็จย้อนหลังเพื่อมิให้มีการเสียค่าปรับ

ชื่อกระบวนการงาน

กิจกรรมสร้างฝายชะลอน้ำเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ

ขั้นตอนที่มีความเสี่ยงการทุจริต	เหตุการณ์ความเสี่ยงการทุจริต	มาตรการ/กิจกรรม/แนวทางป้องกันการทุจริต	สถานะดำเนินการ	
			ดำเนินการแล้ว	ยังไม่ดำเนินการ
๑.การกำหนดพื้นที่เป้าหมาย	จุดที่ทำการก่อสร้างไม่ตรงตามที่กำหนด - ได้มีการทำประชาคมหรือไม่ - นอกพื้นที่ต้องได้รับอนุญาตจากเจ้าของพื้นที่เป็นลายลักษณ์อักษร (หน่วยราชการและเอกชนเจ้าของพื้นที่) - การกำหนดเป้าหมายประชาชนได้รับประโยชน์จริงหรือไม่	- มีการกำหนดพิกัดในเชิงพื้นที่ที่สามารถตรวจสอบได้ - การกำหนดกลุ่มประชาชนที่เข้าทำประชาคมให้มีความชัดเจน - การสำรวจพื้นที่ก่อนการดำเนินการและมีรายงานแจ้งการอนุมัติก่อนดำเนินการ		
๒. ตรวจสอบความถูกต้องของการคำนวณปริมาณวัสดุและราคาก่อสร้างฝายชะลอน้ำ	๑) วัสดุไม่ครบถ้วน ๒) วัสดุไม่ได้มาตรฐาน ๓) ราคาก่อสร้างไม่เป็นไปตามมาตรฐาน	- กำหนดให้มีตัวแทนภาคประชาชนมีส่วนร่วมในการตรวจรับ - การกำหนดแบบมาตรฐานตามขนาดของลำน้ำ - จัดทำข้อยกเว้นในด้านมาตรฐานการจัดซื้อวัสดุ แจ้งไปยัง กวพ. โดยทำเรื่องไปในนามกรมฯ ขอผ่อนผัน ทั้งโครงการ - ภาคประชาชน ควรมีแหล่งข้อมูลเพื่อให้ประชาชนสามารถตรวจสอบข้อมูลได้ - กำหนดราคากลางของวัสดุ		
๓. การจัดทำป้าย		- ระบุพิกัด UTM		

ขั้นตอนที่มีความเสี่ยงการทุจริต	เหตุการณ์ความเสี่ยงการทุจริต	มาตรการ/กิจกรรม/แนวทางป้องกันการทุจริต	สถานะดำเนินการ	
			ดำเนินการแล้ว	ยังไม่ดำเนินการ
๔. ตรวจสอบความถูกต้องของการจ้างแรงงาน	๑) แรงงานเถื่อน ๒) การจ่ายเงิน ๓) จัดหาแรงงานไม่ได้	- ตรวจสอบและเก็บข้อมูลแรงงานจากเลขที่บัตรประชาชน - ประสาน CoO เพื่อแจ้งปัญหาการดำเนินงาน - แลกเปลี่ยนข้อมูลแรงงานพื้นที่ข้างเคียงในการแก้ปัญหาการขาดแคลนแรงงาน - การกำหนดเวลา การเข้าและออก ในการดำเนินงานของแรงงาน		
๕. ตรวจสอบการได้มาของวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการสร้างฝายชะลอน้ำ	๑) วัสดุไม่ตรงตามที่กำหนด ๒) วัสดุไม่ได้มาตรฐาน	- กำหนดให้มีตัวแทนภาคประชาชนมีส่วนร่วมในการตรวจรับ		
๖. การผสมทรายและซีเมนต์	อัตราส่วนไม่ตรงตามที่กำหนด	- กำหนดให้มีผู้ควบคุมการปฏิบัติงานทุกขั้นตอน - กำหนดให้มีตัวแทนภาคประชาชนมีส่วนร่วมในควบคุมการปฏิบัติงานทุกขั้นตอน		
๗. การจัดเรียงกระสอบ	การจัดเรียงกระสอบไม่เป็นไปตามแบบที่กำหนด	- กำหนดให้มีผู้ควบคุมการปฏิบัติงานทุกขั้นตอน - กำหนดให้มีตัวแทนภาคประชาชนมีส่วนร่วมในควบคุมการปฏิบัติงานทุกขั้นตอน		
๘. การจัดซื้อวัสดุเพื่อใช้ในการก่อสร้างฝายชะลอน้ำ	- การจัดซื้อไม่ถูกต้องตาม พ.ร.บ. จัดซื้อจัดจ้าง	- เจ้าหน้าที่จัดซื้อ/จัดจ้าง จัดทำเอกสารประกอบการชี้แจงขั้นตอนการจัดซื้อวัสดุ - หากเจ้าหน้าที่ไม่สามารถดำเนินการได้ตามขั้นตอนการดำเนินงานที่กำหนดไว้ใน พ.ร.บ. ให้ทำเรื่องรายงานแจ้งมาที่ กก.		
๙. สภาพฝายหลังการก่อสร้าง	- ประสิทธิภาพการชะลอน้ำของฝายลดลง - ภัยธรรมชาติ และวัสดุที่ใช้ในการก่อสร้างฝาย - ฝายที่สร้างแล้วเสร็จสามารถใช้ได้จริงหรือไม่	- ถ่ายโอนฝายให้ชุมชนดูแล - กำหนดตัวชี้วัดจากการรับถ่ายโอนฝายให้ อบท./เกษตรกร เพื่อสะท้อนถึงบรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการ		

ขั้นตอนที่มีความเสี่ยงการทุจริต	เหตุการณ์ความเสี่ยงการทุจริต	มาตรการ/กิจกรรม/แนวทางป้องกันการทุจริต	สถานะดำเนินการ	
			ดำเนินการแล้ว	ยังไม่ดำเนินการ
๑๐. การจัดอบรมเกษตรกร	- ขาดการกำหนดหัวข้อการอบรมที่ชัดเจน - ขั้นตอนการเบิกจ่ายงบประมาณในการอบรม	- จัดทำอบรมการใช้ประโยชน์จากฝายชะลอน้ำ เพื่อให้เกษตรกรในพื้นที่รับประโยชน์ - ดำเนินถึงความเข้าใจของผู้เข้ารับการอบรมและเนื้อหาการอบรม - จัดทำ workflow ในการเบิกจ่ายงบประมาณให้ สทช./สพด. ที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำกับ ติดตาม และตรวจสอบการเบิกจ่ายงบประมาณ		

คู่มือ

คู่มือเป็นเพียงแนวทาง
ศึกษาแนวทางเพิ่มเติม
สามารถดาวน์โหลดได้ที่ เว็บไซต์ สำนักงาน ป.ป.ท.

การขับเคลื่อนศูนย์ปฏิบัติการ
ต่อต้านการทุจริต
(ศปท.)

คู่มือแนวทาง
ประเมินความเสี่ยงการทุจริต
FRAs : FRAUD RISK-ASSESSMENTS

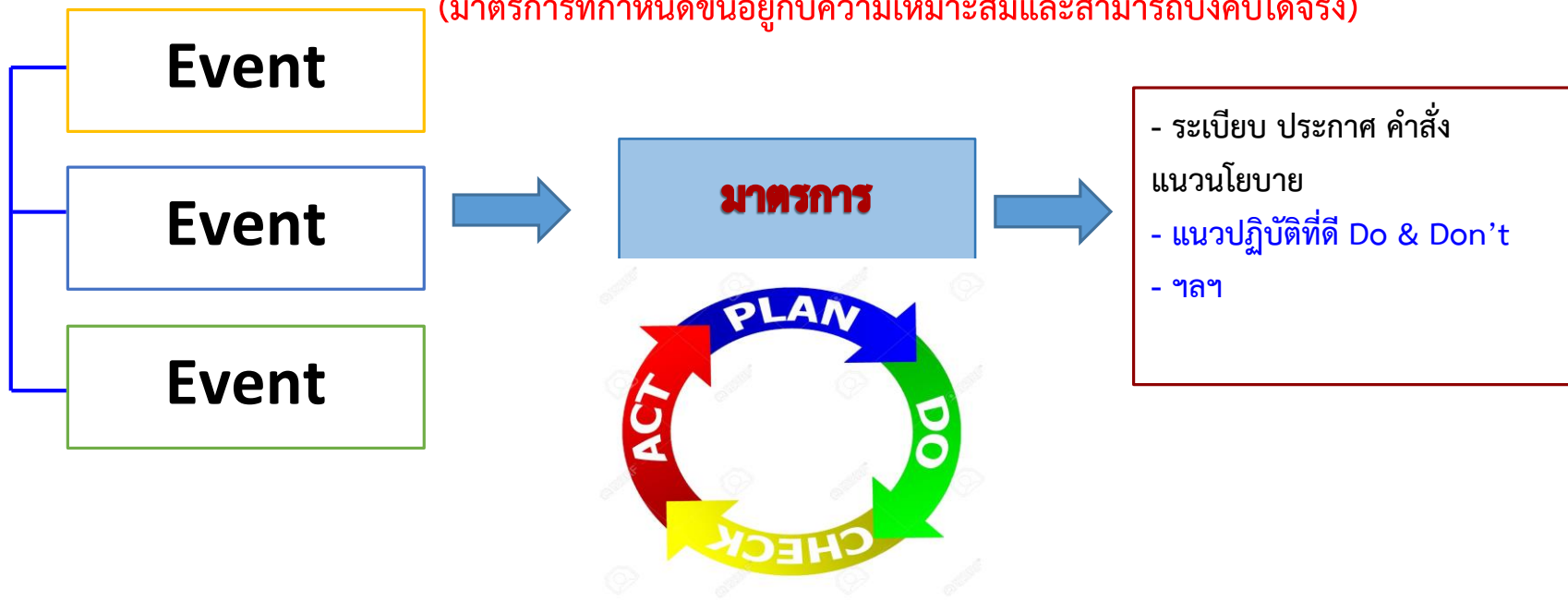
จัดทำโดย : กองยุทธศาสตร์และแผนงาน
สำนักงาน ป.ป.ท.
กันยายน ๒๕๖๑

มีตัวอย่างความเสี่ยงการทุจริต ประกอบ

- ความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับ
การพิจารณาอนุมัติ อนุญาต
- ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใส
ของการใช้ตำแหน่งหน้าที่
- ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใส
ของการจ่ายงบประมาณและ
การบริหารจัดการทรัพยากรภาครัฐ

กระบวนการพัฒนามาตรการภายในของหน่วยงาน เพื่อส่งเสริมความโปร่งใสและป้องกันการทุจริต

เหตุการณ์ความเสี่ยงที่ปรากฏในแผนบริหารความเสี่ยง (ตารางที่ ๕ เป็นข้อมูลในการจัดทำมาตรการ) และต้องมาจาก
เจตจำนงของผู้บริหารสูงสุดของหน่วยงาน ที่ให้นโยบายในการเอาจริงเอาจังในการลดการทุจริต /ต่อต้านการทุจริตด้วย
(มาตรการที่กำหนดขึ้นอยู่กับความเหมาะสมและสามารถบังคับใช้ได้จริง)

แนวทางการพัฒนามาตรการ ป้องกันการรับสินบน /ผลประโยชน์ทับซ้อน

หัวข้อที่ควรมี

- ควรระบุภารกิจ/การปฏิบัติงานที่มีความเสี่ยงในการรับสินบน เพื่อกำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับ ค่าอำนาจความสะดวก ค่ารับรอง ของขวัญ สินน้ำใจ การเลี้ยงรับรองในการปฏิบัติงานตามภารกิจที่กำหนดไว้

แนวทาง

- ระเบียบ ประกาศ คำสั่ง แนวนโยบาย
- - แนวปฏิบัติที่ดี Do & Don't
- - ฯลฯ

แนวทางการพัฒนามาตรการ การส่งเสริมความโปร่งใสในการจัดซื้อจัดจ้าง

หัวข้อที่ควรมี

- การเปิดเผยแผนการจัดซื้อจัดจ้าง/วิเคราะห์ผลการจัดซื้อจัดจ้าง/การสรุปผลการจัดซื้อจัดจ้าง (รอบ ๖ เดือน/๑๒ เดือน)/แนวทางการตรวจสอบผู้เกี่ยวข้องในการจัดซื้อจัดจ้างว่าไม่มีผลประโยชน์ทับซ้อนกับผู้เสนองาน/ช่องทางการรับเรื่องร้องเรียนการจัดซื้อ จัดจ้าง/แนวทางการจัดการเรื่องร้องเรียนการจัดซื้อจัดจ้าง เป็นต้น

แนวทาง

- จัดทำเป็นประกาศ แนวนโยบาย ฯลฯ

แนวทางการจัดทำมาตรการ การจัดการเรื่องร้องเรียนการทุจริต

หัวข้อที่ควรมี

- ช่องทางการร้องเรียน/การกำหนดขั้นตอน/กระบวนการเรื่องร้องเรียน/การตอบสนองหรือรายงานให้ผู้ร้องเรียนทราบ/ระยะเวลาดำเนินการ/ผู้รับผิดชอบ/เผยแพร่ผลการจัดการเรื่องร้องเรียนการทุจริต เป็นต้น

แนวทาง

- จัดทำเป็นคู่มือ หรือ แผนผังการจัดการเรื่องร้องเรียนการทุจริต ฯลฯ

มาตรการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และประพฤติมิชอบในระบบราชการ

มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๗ มีนาคม ๒๕๖๑

มาตรการเร่งรัดก่อนเข้าสู่กระบวนการทางวินัย/อาญา/กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

สำเนา

ด่วนที่สุด

ที่ นว ๐๕๐๕/ว ๓๕๕

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

๒๕ มีาคม ๒๕๖๓

เรื่อง มาตราการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในระบอบราชการ

กราบเรียน/เรียน รอง-นาย, รัฐ-นร., กระทรวง, กรม, เลขา-คสช.

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ด่วนที่สุด ที่ คสช(๒๕๖๓)/๖๔ ลงวันที่ ๒๕ มีาคม ๒๕๖๓

ด้วยคณะรักษาความสงบแห่งชาติได้เสนอเรื่อง มาตราการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในระบอบราชการ ไปเพื่อดำเนินการ ความละเอียดปรากฏตามสำเนาค้างงือที่ส่งมาด้วยนี้

คณะรัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษาเมื่อวันที่ ๒๕ มีาคม ๒๕๖๓ ดังนี้ว่า

๑. รับทราบมาตรการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในระบอบราชการ ตามที่คณะรักษาความสงบแห่งชาติเสนอมาตามมาตรา ๔๒ วรคสาม ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พ.ศ. ๒๕๕๗ ประกอบด้วยมาตรา ๒๖๕ ของรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน ตามที่เลขาธิการคณะรักษาความสงบแห่งชาติเสนอ

๒. ให้ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานของรัฐปฏิบัติตามมาตรการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในระบอบราชการอย่างเคร่งครัด และให้ใช้บังคับกรณีที่มีเจ้าหน้าที่ของรัฐมีความผิดเพราะปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่จนเกิดความเสียหายแก่ทางราชการด้วย

จึงกราบเรียนมาเพื่อโปรดทราบ/จึงเรียนขึ้นอันมา/จึงเรียนขึ้นอันมาและถือปฏิบัติต่อไป/จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ/จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและถือปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถือ (อย่างยิ่ง)

ธีระพงษ์ วงศ์วิระวิลาศ

(นายธีระพงษ์ วงศ์วิระวิลาศ)

เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

กองพัฒนาบุคลากรและติดตามนโยบายพิเศษ

โทร. ๐ ๒๒๕๑๐ ๙๐๐๐ ต่อ ๙๖๙๓ (กรุงเทพฯ), ๐๖๙๒ ๐๙๓๐

โทรสาร ๐ ๒๒๕๐ ๑๕๔๖

www.soc.go.th

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ spr55@soc.go.th

นางเอก	อ.การุญ	:	จัดการเรียนมาเพื่อโปรดทราบ
	รอง-นาย	:	จึงเรียนขึ้นอันมา
	กระทรวง	:	จึงเรียนขึ้นอันมาและถือปฏิบัติต่อไป
	อ.การุญ, คสช.	:	จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ
	กรม	:	จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและถือปฏิบัติต่อไป

ด่วนที่สุด

ที่ คสช/กตธ/ว/๑๙

ส่วนอำนวยการ สำนักเลขาธิการ
คณะรักษาความสงบแห่งชาติ
กองบัญชาการกองทัพบก
ถนนราชดำเนินนอก เขตพระนคร
กรุงเทพมหานคร ๑๐๒๐๐

๒๐๑ มีนาคม ๒๕๖๑

เรื่อง มาตรการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในระบอบราชการ

ทราบเรียน นายกรัฐมนตรี/หัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ

สิ่งที่ส่งมาด้วย หลักเกณฑ์การดำเนินการเพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในระบอบราชการ

ด้วยคณะรักษาความสงบแห่งชาติพิจารณาแล้วเห็นว่า เพื่อให้การผลักดันนโยบายในเรื่องการป้องกันและจัดการทุจริตและประพฤติมิชอบเกิดผลอย่างเป็นรูปธรรมและมีประสิทธิภาพ รวมทั้งส่งเสริมให้มีการปฏิรูปในเชิงการบริหารราชการแผ่นดิน และมาตรการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในระบอบราชการ อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๒๖๕ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ประกอบกับมาตรา ๘๑ วรรคสาม ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ คณะรักษาความสงบแห่งชาติจึงมีมติให้แจ้งคณะรัฐมนตรีทราบหลักเกณฑ์การดำเนินการเพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในระบอบราชการ เพื่อดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ต่อไป

จึงทราบเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

พลเอก

(เสด็จเรือ สีทิสราท)

ผู้บัญชาการทหารบกและ อธิการคณะรักษาความสงบแห่งชาติ

แผนกนโยบายและแผน ส่วนอำนวยการ

โทร. ๐ ๒๑๘๖๒ ๐๓๒๖, ๐ ๒๑๘๖ ๗๑๑๑-๑๓๕

อำนาจสั่ง
บัญชาการทหารบก
สีทิสราท

๒๘ ส.ค. ๒๕๖๑

ตามที่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในระบอบราชาการได้มีนโยบายสำคัญและเร่งด่วนในการป้องกันและขจัดการทุจริตและประพฤติมิชอบเพื่อปฏิรูประบบการบริหารราชการแผ่นดินให้เป็นไปอย่างโปร่งใสและเป็นที่ยอมรับและไว้วางใจของประชาชน ซึ่งแม้ที่ผ่านมารัฐบาลจะได้กำหนดมาตรการในการขับเคลื่อนการดำเนินการเรื่องดังกล่าวให้เกิดผลอย่างคืบคลาน แต่จากข้อเท็จจริงที่ปรากฏทั้งจากข้อร้องเรียนและผลการตรวจสอบการทุจริตในระบอบราชาการ แสดงให้เห็นว่ายังคงมีความจำเป็นต้องให้ความสำคัญกับการแก้ปัญหและการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในระบอบราชาการอย่างจริงจังและเข้มงวด เพื่อให้เกิดความเชื่อมั่นในกระบวนการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ กระบวนการยุติธรรม และเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของรัฐ และสร้างเสริมความเชื่อมั่นและไว้วางใจแก่ประชาชน อันจะเป็นประโยชน์ต่อการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติและการปฏิรูประบบการบริหารราชการแผ่นดิน และการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๒๖๕ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ประกอบกับมาตรา ๘๖ วรรคสาม ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๖๑ คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในระบอบราชาการจึงกำหนดหลักเกณฑ์การดำเนินการเพื่อประโยชน์ในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในระบอบราชาการดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ในกรณีที่มีข้อร้องเรียนเกี่ยวกับการทุจริตและประพฤติมิชอบของข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ ให้ส่วนราชาการต้นสังกัดดำเนินการตรวจสอบข้อเท็จจริงเบื้องต้นให้แล้วเสร็จภายใน ๓ วัน แล้วรายงานผลการพิจารณาต่อหัวหน้าส่วนราชาการและรัฐมนตรีเจ้าสังกัดเพื่อรับทราบทันที และให้พิจารณาดำเนินการทางวินัยหรือทางอาญาโดยเร็วซึ่งจะต้องให้แล้วเสร็จภายใน ๓๐ วัน ในระหว่างนี้ให้รายงานความคืบหน้าในการดำเนินการต่อหัวหน้าส่วนราชาการหรือรัฐมนตรีเจ้าสังกัดเพื่อทราบเป็นระยะตามความเหมาะสม

กรณีที่ได้รับการตรวจสอบข้อเท็จจริงแล้วพบว่ามีเหตุที่น่าเชื่อถือ และเป็นกรณีที่ทำให้เกิดความเสียหายแก่ราชาการหรือทำให้เกิดความเดือดร้อนแก่ประชาชน แม้ผลการตรวจสอบยังไม่อาจสรุปความผิดได้ชัดเจนถึงขั้นมีมูลความผิด ให้พิจารณาปรับย้ายข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้องไปดำรงตำแหน่งอื่นเป็นการชั่วคราว เพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบและป้องกันการกระทำที่อาจมีผลต่อการตรวจสอบโดยเร็ว และในกรณีที่เป็นการร้องเรียนหรือมีผลกระทบต่อความเชื่อมั่นและไว้วางใจของประชาชน ให้เสนอให้มีการย้ายหรือโอนไปดำรงตำแหน่งในอัตราค่าจ้างชั่วคราวเป็นการพิเศษในสำนักงานกฤษฎีกา และดำเนินการตามมาตรการที่กำหนดขึ้นตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๑๖/๒๕๖๑ เรื่อง มาตรการแก้ปัญหาเจ้าหน้าที่ของรัฐที่อยู่ระหว่างการถูกตรวจสอบ และการกำหนดกรอบอัตราจ้างชั่วคราว ลงวันที่ ๑๕ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๖๑ หรือคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติที่ ๒๔/๒๕๖๑ เรื่อง มาตรการแก้ปัญหาเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานอื่นของรัฐและการกำหนดกรอบอัตราจ้างชั่วคราวลงวันที่ ๑๖ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๕๖๑ แล้วแต่กรณี

ข้อ ๒ ในกรณีที่ตรวจสอบข้อเท็จจริงแล้วพบว่าไม่มีหลักฐานควรเชื่อได้ว่าสามารถสรุปความผิดได้ชัดเจนถึงขั้นชี้มูลความผิด ให้ส่วนราชการต้นสังกัดดำเนินการทางวินัยต่อข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้องอย่างเด็ดขาดโดยเร็ว และให้รายงานหัวหน้าส่วนราชการและรัฐมนตรีเจ้าสังกัดเพื่อทราบความคืบหน้าและเร่งรัดการดำเนินการอย่างสม่ำเสมอ ทั้งนี้ อาจพิจารณาให้ข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นออกจากราชการไว้ก่อนหรือออกจากตำแหน่งก็ได้ตามความจำเป็นและเหมาะสม และในกรณีที่พบว่ามีความเกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดทางอาญาด้วย ให้ส่งเรื่องให้หน่วยงานของรัฐที่มีหน้าที่รับผิดชอบเพื่อพิจารณาคำวินิจฉัยคดีโดยทันที

กระบวนการพิจารณาคำเนิการหาพรรคหนึ่งให้เป็นไปตามกฎหมาย กฎ และระเบียบที่เกี่ยวข้องห้ามปกปิด แต่ให้เร่งดำเนินการให้แล้วเสร็จโดยเร็วโดยพิจารณาจัดลำดับตามความสำคัญ ความสนใจของประชาชน และมูลค่าความเสียหายที่เกิดขึ้น

ในกรณีที่เป็นการกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือเป็นความผิดทางวินัยอย่างร้ายแรง แต่ไม่ถึงขั้นให้ปลดออกจากราชการหรือไล่ออกจากราชการ ให้ส่วนราชการต้นสังกัดดำเนินการปรับย้ายจากตำแหน่งเดิม และห้ามปรับย้ายกลับไปดำรงตำแหน่งหน้าที่ในลักษณะเดิม หรือแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งสูงขึ้นภายในเวลา ๓ ปี นับแต่วันที่มีการลงโทษทางวินัย

ข้อ ๓ การปฏิบัติตามนโยบายของรัฐบาล หรือคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ดำเนินการปฏิรูปราชการเกิดความล่าช้าหรือไม่ประสิทธิภาพซึ่งทำให้เกิดความเสียหายแก่ราชการ หรือทำให้เกิดความเดือดร้อนแก่ประชาชน ให้ถือเป็นกรณีที่ต้องพิจารณาให้มีการย้ายหรือโยนในแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งอื่นตามข้อ ๑ พรรคสองตัว

ข้อ ๔ ให้หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องพิจารณาจัดให้มีมาตรการคุ้มครองพยาน หรือผู้ให้ข้อมูลหรือเบาะแสในการตรวจสอบอย่างเหมาะสม เพื่อให้การได้รับข้อมูลและหลักฐานในการดำเนินการต่อผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการทุจริตและประพฤติมิชอบเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

ในกรณีที่ตรวจสอบพบว่ามีกรณีจงใจให้ข้อมูลเพื่อใส่ร้ายหรือบิดเบือนข้อมูลเพื่อให้มีการดำเนินการที่เป็นผลร้ายต่อบุคคลอื่น ให้พิจารณาดำเนินการลงโทษบุคคลดังกล่าวอย่างเด็ดขาดด้วย

ข้อ ๕ ให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาสั่งการให้ส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องยึดถือปฏิบัติตามหลักเกณฑ์นี้โดยเคร่งครัดตั้งแต่วันนี้เป็นต้นไป

ที่ นร ๐๔๐๘/๒๕๕๖

สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี
ทำเนียบรัฐบาล ถนน, ๑๐๓๐๐

๒๕ พ.ค. ๒๕๖๑
๑๕.30

๒๓ พฤษภาคม ๒๕๖๑

เรื่อง การป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศและประเพณีมิชอบในระยะเวลาเร่งด่วน

เรียน เลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือคณะกรรมการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ
ที่ นร ๑๑๑๐ (กปป ๑๑)/๑๑๐ ลงวันที่ ๓๐ มีนาคม ๒๕๖๑ จำนวน ๓ ฉบับ

ด้วย นายปานเทพ กล้าณรงค์ราญ ประธานกรรมการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ ได้มีหนังสือทราบเวียนนายกรัฐมนตรีพิจารณาข้อเสนอเรื่องการป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศและประเพณีมิชอบในระยะเวลาเร่งด่วน รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วยแนบท้าย

สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรีได้นำความเห็นนายกรัฐมนตรีพิจารณาแล้ว มีปัญหา ดังนี้

๑. ให้แจ้งทุกหน่วยงานถือปฏิบัติอย่างเคร่งครัดและจริงจังตามคำสั่งคณะกรรมการความสงบแห่งชาติ ที่ ๖๔/๒๕๕๗ ลงวันที่ ๑๑ มิถุนายน ๒๕๕๗ เรื่อง มาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศและประเพณีมิชอบในระยะเวลาเร่งด่วนที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๑ เรื่อง มาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศและประเพณีมิชอบในระบอบราชการ

๒. มอบหมายสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ ซึ่งเป็นหน่วยงานตามคำสั่งคณะกรรมการความสงบแห่งชาติ ที่ ๖๔/๒๕๕๗ พิจารณาการดำเนินการตามข้อเสนอเรื่องการป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศและประเพณีมิชอบในระยะเวลาเร่งด่วนของคณะกรรมการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ พร้อมทั้งให้แจ้งเวียนนายกรัฐมนตรีตามข้อ ๑ ให้ทุกหน่วยงานถือปฏิบัติอย่างเคร่งครัดและจริงจังต่อไป

๓. มอบหมายสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ คณะกรรมการต่อต้านการทุจริตแห่งชาติ และคณะกรรมการอำนวยการพิจารณาข้อเสนองานของคณะกรรมการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาตามมติในส่วนที่เกี่ยวข้อง ผลเป็นประการใด ขอได้โปรดแจ้งให้ทราบด้วย
จึงขอขอบคุณยิ่ง ทั้งนี้ ได้แจ้งให้ประธานกรรมการต่อต้านการทุจริตแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ และกระทรวงยุติธรรม ทราบด้วยแล้ว

กษม
ผู้บังคับการทั่วไป

พันโท (กรกิจย์ คำโรจน์)

เลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.พ.

๒๘ พ.ค. ๒๕๖๑

กองประสานงานการเมือง

โทร. ๐ ๒๒๘๘ ๕๔๐๐๕

โทรสาร ๐ ๒๒๘๘ ๕๔๐๐๐

พลเอก

ขอแสดงความนับถือ

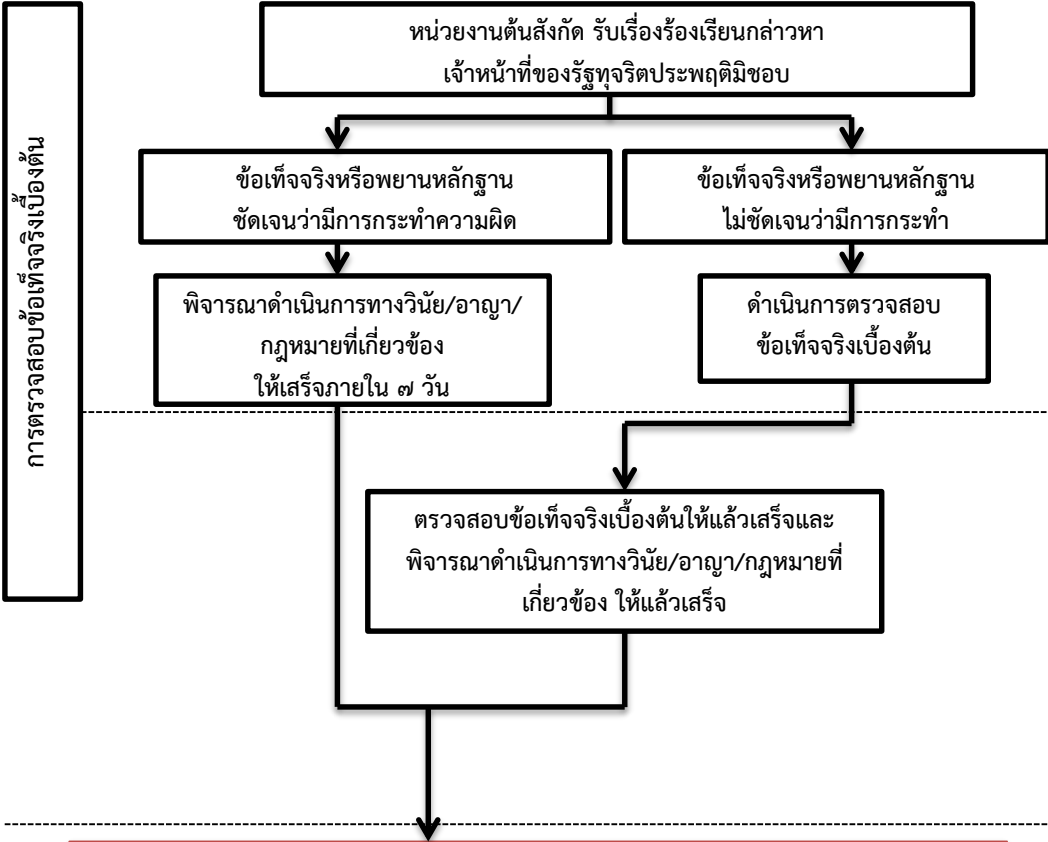
(วิภาส อรุณศรี)

เลขาธิการนายกรัฐมนตรี

หนังสือด่วนที่สุดที่ นร ๐๕๐๕/ว ๑๖๕ ลงวันที่ ๒๙ มีนาคม ๒๕๖๑
สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

แจ้งให้ทุกส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานของรัฐถือปฏิบัติตามมาตรการ
ป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในระบบราชการ
อย่างเคร่งครัด และให้ใช้กับกรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐมีความผิดเพราะปฏิบัติหรือ
ละเว้นการปฏิบัติหน้าที่จนเกิดความเสียหายแก่ทางราชการ

ขั้นตอนดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรี วันที่ ๒๗ มีนาคม ๒๕๖๑

วันที่ ๑	การดำเนินการ
๗ วันนับแต่วันที่ได้รับเรื่อง	๑. ภายใน ๗ วันนับแต่เรื่องให้หน่วยงานเริ่มตรวจสอบข้อเท็จจริงเบื้องต้น หากเป็นกรณีที่มีข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานชัดเจนให้พิจารณาดำเนินการทางวินัย อาญา ให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลา ๗ วัน ๒. เมื่อครบกำหนด ๗ วันนับตั้งแต่วันที่รับเรื่องให้หน่วยงานรายงานหัวหน้าส่วนราชการและรัฐมนตรีเจ้าสังกัด
วันที่ ๗	
๓๐ วันนับตั้งแต่ครบกำหนดระยะเวลา ๗ วัน	การดำเนินการ ๑. ภายใน ๓๐ วันนับแต่ครบกำหนดระยะเวลา ๗ วันให้หน่วยงานตรวจสอบข้อเท็จจริงเบื้องต้นให้แล้วเสร็จ และพิจารณาดำเนินการทางวินัยให้แล้วเสร็จ หมายถึง การเริ่มดำเนินการกระบวนการทางวินัย หรืออาญา เช่น ดำเนินการเพื่อแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัย หรือส่งเรื่องให้ ป.ป.ช. เป็นต้น ๒. ให้รายงานความคืบหน้าต่อหัวหน้าส่วนราชการหรือรัฐมนตรีในสังกัด เพื่อทราบเป็นระยะ
วันที่ ๓๗	

ดำเนินการกระบวนการทางวินัย อาญา ปกครอง หรือกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ตามกฎหมายของแต่ละหน่วยงาน ภายในกรอบระยะเวลาที่กำหนด

แนวทางการจัดทำมาตรฐานการตรวจสอบการใช้ดุลยพินิจ

ที่	เรื่อง/ภารกิจด้าน	กระบวนงาน/งาน	ขั้นตอนที่ต้องตรวจสอบ	รูปแบบการตรวจสอบ (ขั้นตอน/วิธีการ/ แนวทาง)
	การใช้ดุลยพินิจในการ อนุมัติ อนุญาต			
	การใช้ดุลยพินิจใน กระบวนการบังคับใช้ กฎหมาย			
	การใช้ดุลยพินิจใน กระบวนการที่เกี่ยวข้องกับ การจัดซื้อจัดจ้าง			

ตารางสำหรับทำ WS

๑. การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

ชื่อกระบวนงาน.....

ขั้นตอนที่มีความเสี่ยงการทุจริต	โอกาสเกิดความเสี่ยงการทุจริต	มาตรการ/กิจกรรม/แนวทางป้องกันการทุจริต
ความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต		
ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้ตำแหน่งหน้าที่		
ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการจ่ายงบประมาณและ		
การบริหารจัดการทรัพยากรภาครัฐ		

๒. มาตรการป้องกันการรับสินบน

มาตรการ	แนวทาง

(ตัวอย่าง) ๒. มาตรการป้องกันการรับสินบน

มาตรการ	แนวทาง
การรับของขวัญ/สินน้ำใจ/ /ค่าอำนวยความสะดวก	- ห้ามเจ้าหน้าที่ หรือรู้เห็นเป็นใจให้บุคคลในครอบครัวรับของขวัญ/สินน้ำใจ/ค่าอำนวยความสะดวก หรือทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใด - กรณีมีการให้โดยเสน่หา ที่เกิดจากการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความรวดเร็ว เสียสละ ให้ปฏิเสธการรับทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดทั้งสิ้น
การรับเลี้ยง/การเลี้ยงรับรอง	ในการไปปฏิบัติหน้าที่ เช่นการตรวจรับ การตรวจสถานที่เพื่อพิจารณาอนุมัติ/อนุญาตต่างๆ การสอบสวนตามข้อร้องเรียน ห้ามรับเลี้ยง หรือให้มีการจัดเลี้ยงรับรอง เลี้ยงต้อนรับ กรณีมีความจำเป็นที่ไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ ให้ยึดหลักความเหมาะสม
การให้ของขวัญแก่ผู้บังคับบัญชา/ บุคคลในครอบครัวของผู้บังคับบัญชา เนื่องในโอกาสต่าง ๆ	- ให้ใช้บัตรอวยพร การลงนามในสมุดอวยพร หรือใช้บัตรแสดงความยินดีแทนการให้ - กรณีมีการให้ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดให้ปฏิบัติตาม มติ ครม. ๗ มกราคม ๒๕๖๐ ให้ถือปฏิบัติว่าข้าราชการชั้น - ผู้น้อย พึงงดการให้ของขวัญแก่ข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ ผู้บังคับบัญชา หรือสมาชิกในครอบครัวของข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ หากฝ่าฝืนมติ ครม. ให้ถือว่ามีความผิดวินัย ทั้งผู้ให้และผู้รับ
กรณี ความจำเป็นอย่างอื่นที่ต้องรับไว้ เพื่อรักษาไมตรี มิตรภาพ หรือ ความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล	การรับนี้เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้รับฯ จะต้องแจ้งรายละเอียดข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการรับทรัพย์สินหรือประโยชน์นั้นต่อผู้บังคับบัญชา ซึ่งเป็นหัวหน้าส่วนราชการ ผู้บริหารสูงสุดของรัฐวิสาหกิจ หรือผู้บริหารสูงสุดของหน่วยงานสถาบัน หรือองค์กรที่เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นสังกัดในทันทีที่สามารถกระทำได้ เพื่อให้ผู้บังคับบัญชาหรือผู้บริหารสูงสุด วินิจฉัย ว่ามีเหตุผลความจำเป็น ความเหมาะสม และสมควรที่จะให้เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นรับทรัพย์สินหรือประโยชน์นั้นไว้ ก็ให้คืนทรัพย์สินหรือประโยชน์นั้นแก่ผู้ให้ในทันที หากเป็นกรณี ที่ไม่สามารถคืนได้ก็ให้ส่งมอบทรัพย์สินหรือประโยชน์ฯ ให้กับหน่วยงานที่เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้น (โดย การให้/รับของขวัญตามปกติประเพณีนิยมนั้น เจ้าหน้าที่ของรัฐจะให้/รับ ของขวัญหรือประโยชน์อื่นใดที่มีมูลค่าเกิน ๓,๐๐๐ บาท มิได้)

๓. มาตรการป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อน

มาตรการ	แนวทาง

(ตัวอย่าง) ๓. มาตรการป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อน

มาตรการ	แนวทาง
การใช้ทรัพย์สินของทางราชการเพื่อประโยชน์ธุรกิจส่วนตัว	• ไม่ใช่เวลาราชการ ทรัพย์สิน บุคคลากร บริการ หรือสิ่งอำนวยความสะดวกของทางราชการไปเพื่อประโยชน์ส่วนตัวของตนเองหรือผู้อื่น เว้นแต่ได้รับอนุญาตโดยชอบด้วยระเบียบ กฎหมาย
ห้ามเข้ามีส่วนได้ส่วนเสียทั้งทางตรงและทางอ้อมเพื่อประโยชน์ตนเองหรือผู้อื่น	• ไม่นำความสัมพันธ์ส่วนตัวที่ตนมีต่อบุคคลอื่นมาประกอบการใช้ดุลยพินิจ • ไม่เสนอ/อนุมัติโครงการ การดำเนินการ นิติกรรม สัญญา ซึ่งตนเองหรือบุคคลอื่นจะได้ประโยชน์อันมิควรได้โดยชอบด้วยระเบียบ กฎหมาย • ไม่ริเริ่ม เสนอ จัดทำ หรืออนุมัติ โครงการ เพื่อเอื้อประโยชน์ต่อตนเองหรือผู้อื่นทั้งทางตรงและทางอ้อม • ไม่ให้ข้อมูลภายในของหน่วยงานที่ยังเป็นความลับซึ่งตนได้รับหรือทราบ
การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดโดยธรรมจรรยา	• ไม่เรียกรับหรือยอมจะรับหรือยอมให้ผู้อื่นเรียกรับหรือยอมจะรับซึ่งทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใด • พึงระมัดระวังค่าใช้จ่ายในการดำเนินกิจกรรมของนิติบุคคลเพื่อสร้างความสัมพันธ์อันดี หรือในบางโอกาสถือเป็นการแสดงออกของมารยาททางสังคม ของขวัญ อาจมีหลายรูปแบบไม่ว่าจะเป็นเงิน สินค้า บริการ ค่าใช้จ่ายเหล่านี้ อาจถือเป็นการรับสินบนหากเพื่อเป็นการจูงใจเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการอันมิชอบด้วยหน้าที่ (เจตนา/ มูลค่า/ ช่วงเวลา) การรับนี้เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้รับา จะต้องแจ้งรายละเอียดข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการรับทรัพย์สินหรือประโยชน์นั้นต่อผู้บังคับบัญชา ซึ่งเป็นหัวหน้าส่วนราชการ ผู้บริหารสูงสุดของรัฐวิสาหกิจ หรือผู้บริหารสูงสุดของหน่วยงานสถาบัน หรือองค์กรที่เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นสังกัดในทันทีที่สามารถกระทำได้ เพื่อให้ผู้บังคับบัญชาหรือผู้บริหารสูงสุด วินิจฉัย ว่ามีเหตุผลความจำเป็น ความเหมาะสม และสมควรที่จะให้เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นรับทรัพย์สินหรือประโยชน์นั้นไว้ ก็ให้คืนทรัพย์สินหรือประโยชน์แก่ผู้ใดในทันที หากเป็นกรณี ที่ไม่สามารถคืนได้ก็ให้ส่งมอบทรัพย์สินหรือประโยชน์ฯ ให้กับหน่วยงานที่เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้น (โดยการให้/รับของขวัญตามปกติประเพณีนิยมนั้น) • เจ้าหน้าที่ของรัฐจะให้/รับ ของขวัญหรือประโยชน์อื่นใดที่มีมูลค่าเกิน ๓,๐๐๐ บาท มิได้) กรณีมีการให้ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดไปปฏิบัติตาม มติ ครม. ๗ มกราคม ๒๕๖๐ ให้ถือปฏิบัติว่าข้าราชการชั้นผู้น้อย พึงงดการให้ของขวัญแก่ข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ ผู้บังคับบัญชา หรือสมาชิกในครอบครัวของข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ หากฝ่าฝืนมติ ครม. ถือว่ามีความผิดวินัย ทั้งผู้ให้และผู้รับ

๕. มาตรการส่งเสริมความโปร่งใสในการจัดซื้อจัดจ้าง

มาตรการ	แนวทาง

(ตัวอย่าง) ๕. มาตรการส่งเสริมความโปร่งใสในการจัดซื้อจัดจ้าง

มาตรการ	แนวทาง
เปิดเผยข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการจัดซื้อจัดจ้าง	ข้อมูลที่ต้องทำการเผยแพร่บนเว็บไซต์ของหน่วยงาน - ประกาศแผนการจัดซื้อจัดจ้างประจำปีงบประมาณ - ประกาศผลการจัดซื้อจัดจ้าง - สรุปผลการจัดซื้อจัดจ้าง รายเดือนตามแบบ สขร ๑ - สรุปผล/วิเคราะห์ผลการจัดซื้อจัดจ้าง ปัญหาอุปสรรค ประจำปีงบประมาณ
วางระบบป้องกันผู้เกี่ยวข้องในการจัดซื้อจัดจ้างมีส่วนได้ส่วนเสียกับผู้เสนอราคา คู่สัญญาในการจัดซื้อจัดจ้าง	ให้มีการรายงานรับรองตนเองว่าผู้เกี่ยวข้องในการจัดซื้อจัดจ้างมีส่วนได้ส่วนเสียกับผู้เสนอราคา คู่สัญญาในการจัดซื้อจัดจ้าง (ตามแบบรายงาน)
วางระบบในการจัดซื้อจัดจ้างที่ประหยัด คุ่มค่า มีประสิทธิภาพ	ในการจัดซื้อจัดจ้างทุกขั้นตอน (การจัดทำ TOR การประมาณราคา การบริหารสัญญา การตรวจรับ การกำกับ) ต้องคำนึงถึงหลัก ประหยัด คุ่มค่า มีประสิทธิภาพ

๔. มาตรการตรวจสอบการใช้ดุลยพินิจ

ที่	เรื่อง/ภารกิจด้าน	กระบวนการงาน/งาน	ขั้นตอนที่ต้อง ตรวจสอบ	รูปแบบการตรวจสอบ (ขั้นตอน/วิธีการ/ แนวทาง)
	การใช้ดุลยพินิจในการ อนุมัติ อนุญาต			
	การใช้ดุลยพินิจใน กระบวนการบังคับใช้ กฎหมาย			
	การใช้ดุลยพินิจใน กระบวนการที่เกี่ยวข้องกับ การจัดซื้อจัดจ้าง			

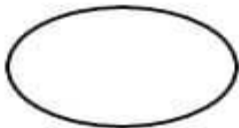
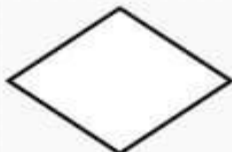
๕. มาตรการจัดการเรื่องร้องเรียนการทุจริต

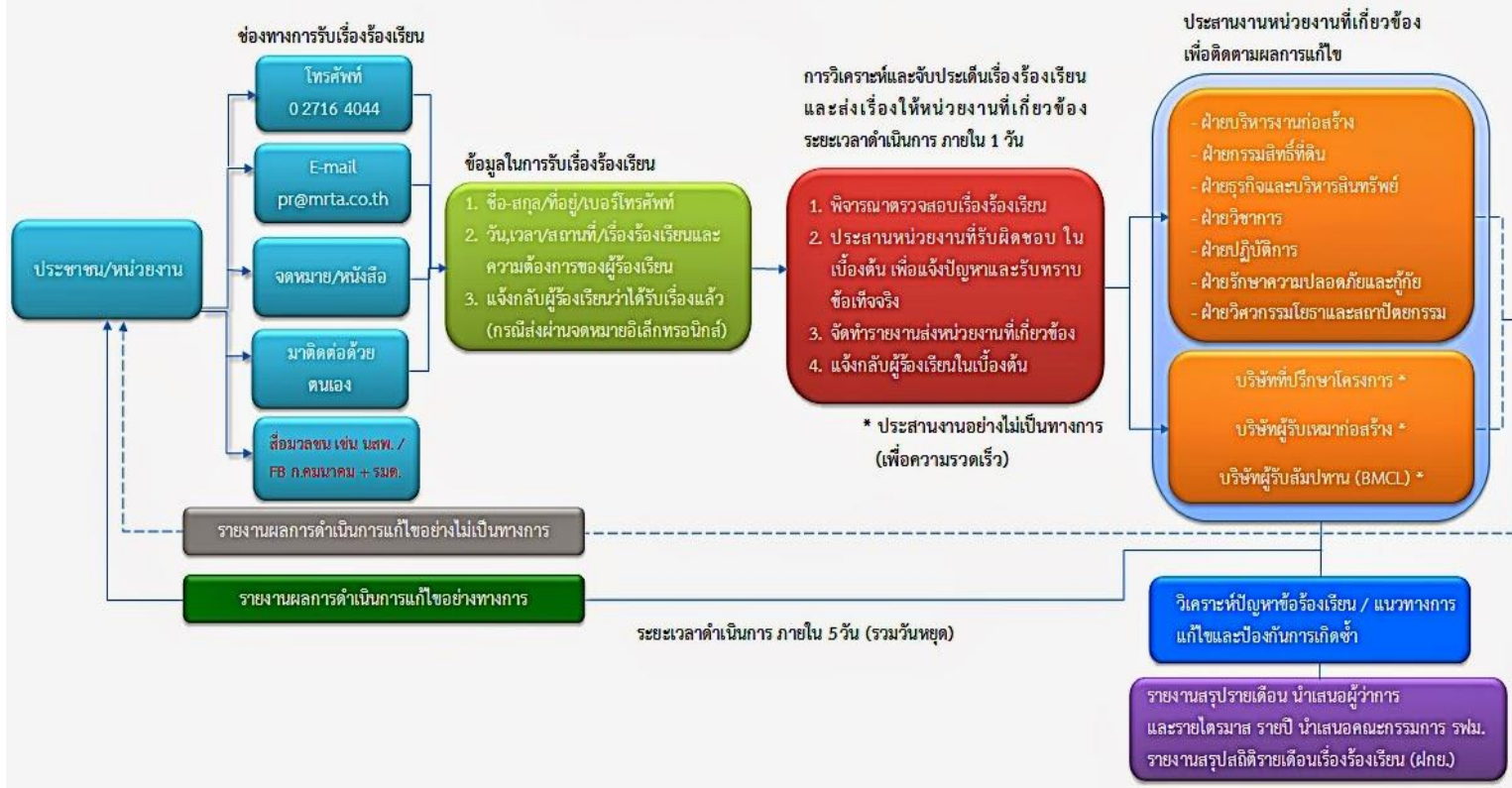
จัดทำขั้นตอน / กระบวนการ/หรือคู่มือ
ตามความเหมาะสม

สัญลักษณ์ Flowchart (ผังงาน)

รูปภาพสัญลักษณ์	ความหมายของสัญลักษณ์
 Start / End	การเริ่มต้นหรือจบ Flowchart (Start หรือ End)
 Process	การกระทำ (Process) ถูกใช้เพื่อแสดงที่การกระทำใน Flowchart ตัวอย่างเช่น "กำหนด 1 ให้ X", "บันทึกการเปลี่ยนแปลง", "แทนที่ X ด้วยค่า 10"
 Input / Output	ส่วนการนำเข้าข้อมูลหรือแสดงผลข้อมูล (Input / Output) ตัวอย่างเช่น "นำเข้ค่า X จากผู้ใช้", "แสดงผลข้อมูล X"
 Decision	การตัดสินใจ (Decision) นำมาใช้เพื่อพิจารณา True หรือ False เส้นการทำงานที่ออกจาก Decision จะมีสองเส้นเสมอ เส้นแรกเมื่อเป็น True และอีกเส้นเมื่อเป็น False

แผนภาพกระบวนการรับเรื่องร้องเรียน

นำเสนอรายการกลุ่ม

You can **stop**
CORRUPTION

หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะเป็นประโยชน์
กับทุกท่าน...